Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 11 (1262). 24:DE ÅRG. VANLIGA UPPLAGAN LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN 19 MARS 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

"Vännerna."

PÅ SVENSKA konstnärinnornas utställning har i dagarna af staten inköpts fru Hanna Paulis stora figurmålning "Vännerna". Duken är signerad 1900—1910, alltså resultatet af ett decenniums omsorgsfulla konstnärliga arbete, ett noga öfvervägdt verk, som nu också framstår med fulländningens märke.

ch, låtom oss erkänna det, en smula trött- är det vederkvickande att någon gång position, ty människan är och förblir all bildframställning. "Vännerna" ger vari figurskildringens lif och skärpa i ligaste balanseras af färgens mjukhet och lyriska charm. Men vid sidan af arbetets intresseväckande konstnärliga egenskaper har duken också en annan betydelse, i det att bland dess figurer återfinnes ett antal personligheter, tillhörande de mera synligt verkande krafterna inom vårt moderna kulturlif.

Den längst till vänster sittande damen är fru Olga Fåhræus, därnäst komma fru K. O. Bonnier, fru A. Bendixson och fröken Ellen Key. Vid fönstret i fonden står artisten G. Pauli, framför honom sitter bokförläggaren K. O. Bonnier, vidare artisten Richard Bergh med fru, dr A. Bendixson och skriftställaren Klas Fåhræus. På golfvet i förgrunden sitter fru Hanna Pauli, och invid väggen till vänster står hennes syster fröken B. Hirsch.

Wettergren & Kerber

Direktör Dan. Broström

Den stora röst=rättskongressen.

DET ÅTERSTAR nu endast tre snabbt förrinnande månader till dess den internationella rösträttsalliansens ordförande skall från sin estrad i Grand hotells festsal hälsa den *sjätte världskongressen för kvinnans politiska rösträtt* välkommen till arbetet.

När den svenska föreningen påtog sig det arbete och ansvar, som en inbjudan till alliansen måste medföra, var det för att såsom en del af kvinnornas stora världsrörelse för medborgarrätt få göra en vägande insats i alliansens verksamhet, där en arbetar för alla och alla för en. Men det var också för att därmed gagna rörelsen i eget land. I den inbjudan till kongressen, som är undertecknad af alliansens styrelse med mrs Catt i spetsen, heter det med afseende på Sverige:

"En talrikt besökt kongress med redogörelser för det öfver hela världen alltjämt stegrade intresset för saken och med auktoritativa upplysningar angående fördelarna af den kvinnliga rösträttens utöfning i de länder, där den blifvit genomförd, kommer att visa sig af utomordentligt värde för rörelsen i dess helhet."

Det är för visso öfvertygelsen om sanningen af dessa ord, som inspirerar de duktiga kvinnor, hvilka bära ansvaret för kongressanordningarna, till outtröttlighet i arbetet. Därtill kommer naturligtvis också den svenska ambitionskänslan: man vill återgälda förut visad gästfrihet, och man vill inför utlandet visa hvad Sverige kan åstadkomma.

En världskongress såsom denna, där antalet deltagare beräknas gå upp till tusentalet, där deltagare från alla kontinenter församlas, fordrar en jätteapparat för att fungera. Medan den internationella alliansens styrelse med mrs Chapman Catt i spetsen genom brefväxling uppgör den omfattande arbetsplanen för kongressens förhandlingar, arbeta här i Stockholm sju kommittéer, hvilkas ordförande ingå i den stora Centralkommittén med den del af förberedelserna, som kommer på de svenska värdarnas lott.

Centralkommitténs ordförande är fröken Signe Bergman, vice ordförande fröken Axianne Thorstenson, dess sekreterare fröknarna Nini Kohnberger och Elin Carlson och kassaförvaltare fröken Anna Frisell. Öfriga medlemmar äro doktor Lydia Wahlström, fru Ezaline Boheman, friherrinnan Ebba Palmstierna, fru Lizinka Dyrssen, fru Bertha Nordenson, fröken Bertha Hübner, fru Carola Sahl v. Koch, fru Axeline Virgin, fru Lilly Laurent, doktor Malin Wester-Hallberg och fru Else Kleen.

Ur Centralkommittén har bildats ett arbetsutskott på tre personer, fröknarna Hübner och Thorstenson och friherrinnan Palmstierna, detta utskott besörjer tillsamman med sekretariatet de löpande göromålen och sammanhåller det hela. En hederskommitté, bestående af ett stort antal kända män och kvinnor, har äfven bildats och utgör ett tydligt bevis på att rösträttsfrågans anhängare äro att söka i de mest skilda läger och samhällslager.

Som ett resultat af förarbetena föreligger nu ett preliminärt program, hvilket medföljer den inbjudan till deltagande i kongressen, som Centralkommittén i dessa dagar utsänder.

Af detta framgår att kongressveckan kommer att inledas söndagen den 11 juni med en predikan i Gustaf Vasakyrkan af den framstående amerikanska prästen, reverend dr Anna Shaw. Den 12 på morgonen börja förhandlingarna å Grand hotell och fortgå sedan hela veckan hvarje förmiddag under mrs Catts presidium. På måndags kväll sker kongressens högtidliga öppnande i Musikaliska akademiens stora sal. Deltagare i kongressen få då höra mrs Catts stora tal, däri hon hälsar kongressen och ger en öfversikt af rörelsens ställning. På Londonkongressen var denna "The presidents Address" för många veckans stora högtidsstund. Vid detta möte kommer äfven bl. a. doktor Lydia Wahlström att tala och det internationella rösträttsstandaret att invigas. Efter mötets slut är stor mottagningsfest på Grand Hotell Royal, där fru Ann Margret Holmgren och utländska talarinnor komma att uppträda och där fröken Sigrid Leijonhufvuds kantat med musik af fröken Elfrida Andrée kommer att afsjungas.

Offentliga möten hållas på tisdagen å Dramatiska teatern, där bland andra dr Anna Shaw, mrs Philip Snowden, fräulein Rosika Schwimmer komma att tala, samt på Folkets Hus A-sal på torsdag, där nordiska talare komma att uppträda. Onsdagen blir Skansens dag och på fredagen hålles medborgarmiddag på Hasselbacken. På lördagen slutligen är möte på K. F. U. K. efter sammanträdets slut på Grand Hotell. Den dagen är Stockholms F. K. P. R. värd och bjuder på utfärd till Saltsjöbaden och afskedsmiddag därstädes. Ansträngningar göras inom stockholmsföreningen för att få denna fest, som skall bli det afgörande för helhetsintrycket, så värdig och vacker som möjligt, och tack vare flera frikostiga gåfvor torde detta också lyckas. På söndagen är anordnad en utfärd till Gripsholm, men samma dag komma deltagarna i den stora norrländska sällskapsresan att starta på sin 14-dagars färd. Deras första anhalt blir Uppsala, så kommer Älfkarleby och sedan bär det af vidare uppåt Riksgränsen. Midsommar firas i Abisko och under nedresan befares Indalsälfven. Man beräknar att kunna medtaga ett femtiotal resenärer, och i mån af platser kunna äfven svenskor få medfölja. Ordförande i resekommittén är doktor Malin Wester-Hallberg. Fru Benedicks-Bruce lär dessutom komma att bjuda ett antal kongressdeltagare öfver till Visby.

En mycket viktig del af förarbetena är anskaffandet af penningar, och finanskommittén har också en stor börda på sina skuldror. Man har nu beräknat utgifterna till en totalsumma af omkring 16,000 kronor. Skulle det kommunala anslaget till slut erhållas, beräknas den summa som nu hopsamlats för ändamålet nå upp till 18,000 kronor. Af denna summa ha landsföreningarna lämnat en afsevärd post, de ha i allmänhet lämnat en krona per medlem som bidrag till kongressen, somliga mera. Inkomster af fester, föredrag, rösträttsbutiken m. m. komma jämte gåfvor att fylla resten. Redan ha omkring 11,500 kronor influtit och finanskommittén har därför godt hopp.

Allt som allt tyckas förarbetena ge de ljusaste löften för kongressen. Värdarnas uppgift är ju hufvudsakligen att sörja för, att den stora rösträttshären erhåller lägerplats och blir materiellt tillgodosedd. Men i medvetandet af hvilken imponerande revy med trupperna från hela världen, som här kommer att hållas, är man glad att mottagandet torde bli den stora saken värdigt.

De, som önska närvara vid kongressen, böra anmäla sig ju förr dess hellre på kongressbyrån Lästmakaregatan 6.

De, som önska meddela sig med kommittén för att erbjuda gästfrihet eller söka inkvartering, böra vända sig till fru Fanny Pettersson, Scheelegatan 15, Stockholm.

E—ER.

SÅNGERNA·OM·HEMMET
AF·OSCAR·STJERNE.
V.
Månn' högre fröjd..

MÅNN' HÖGRE FRÖJD, o människa, du når
än den, när späda barnaarmen slingrar
sig lekfullt om din hals och rosenfingrar,
små rosenfingrar leka i ditt hår!

O, denna barnsligt glada tillit skingrar
allt tvifvel i din själ, ditt trots förgår,
du smälter, veknar, ger dig hän, förstår
den högsta kärlek, som allt lif omslingrar.

Och fri och god du blir en barnets like,
så tillitsfull mot lifvet, och dess bud
så ödmjukt lydig. Gladt och undergifvet
du gömmer hufvut hos din moder: Lifvet. —
Det barnsliga hos mänskan är från Gud
och öppnar ensamt porten till Guds rike.

* * *

Jag, sångaren, som söker fånga här
i ord och rytm mitt hjärtas lofsångsslag,
ej visste rätt, vid Gud, hvad glädje är
förrän jag tryckte till mitt bröst en dag
ett barn med släktens och de gångnas drag.
Mitt hem, de kära återfann jag där.
Jag fann till tro och tröst en evig lag
för lifvets och uppståndelsens mystér.

Som torfvan ger sin prägel åt hvart strå,
hvart träd, hvar blomma, som den född och
närt,
ger hemmet prägeln åt de barn det bar:
mitt barn har ej blott drag af mor och far;
i ljusa lockar och i ögon blå
blommar min hembygds solvår, allt jag
hållit kärt.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösn:r	» 0.12	Lösn:r	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.
Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803. Kl. 10—4.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402. Kl. 11—1.
Expeditionen: Riks 1646. A. 6147. Kl. 9—6.
Annonskontoret: Riks 1646. A. 195. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8659. Allm. 4304.

Annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text. 30 öre å textsida. 20 % förhöjning å särskild begärd plats.
Utländska annonser debiteras 50 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.

Modets Gudinna.

GWENS FÖRUTSÄGELSE till trots ser det ut, som om byxkjolen skulle våga sig fram äfven här i vår hederliga hufvudstad. Den ultramoderna modeskapelsen påstås ha varit synlig på våra gator i flere exemplar, och de modeller, som damskrädderierna hemfört från Paris, lära kort efter det de uttagits från tullen ha burits af oförskräckta bärarinnor. Den första, som vågade visa sig å offentliga platser med jupe-culotte, var innehafvarinnan af en känd modeaffär, fröken Karin Åkerblom. Vi afbilda här den unga damen såsom en illustration till nedanstående lilla skiss af Frida Stéenhoff, där hon förordar den nya modeskapelsen, emedan den ofrivilligt ger de arbetande kvinnorna ett godt handtag i deras sträfvan efter en praktisk dräkt.

FRÖKEN KARIN ÅKERBLOM I JUPE-CULOTTE.
V. LAMM FOTO.

MIN GAMLE vän X. — han är ej gammal, men vår vänskap har en ganska respektabel ålder af fem år — känner sig på kant med lifvet, sedan den tiden lyckans stjärna glittrade för hans trånande ögon, men sedan hopplöst försvann i tunga, mörka moln af bitter missräkning.

Det är väl ungefär ett år sedan jag bevittnade, hur förälskad han var, min stackars vän. Det är ej allom gifvet att gå igenom kärlekens skärseld utan att samla en bedröflig skatt af *rancune* och grämelse, taggar, sår och ärr i hjärtats skattkammare, där ju dock, om lifvets mening vore förädling, kärleken blott skulle afsätta pärlor och juveler af ovansklig skönhet.

Den unga kvinna, som herr X. trodde vara det af försynen för honom skapade och utsedda komplementet, såg i en annan man sitt drömda ideal och den olycklige X. fick i stum resignation draga sig tillbaka i skymundan. Han fick icke en gång tillfälle att tala om, hvad han hade på hjärtat. Ej ens den lindringen bereddes honom. Som han ej heller skrifver och på så sätt får utlösning för de sprängande känslorna, tycker jag det är ganska synd om honom. Min sympati lockade visserligen någon gång en bråkdel af hans tunga smärta att förråda sig, men däraf kom dock ej någon afsevärd hugsvalelse. Till råga på olyckan tillstötte i samma vefva en annan motgång, som visserligen i och för sig var af rimliga dimensioner, men genom omständigheternas tvång kom den förra motgången att kännas än tyngre.

X. råkade göra ett fall, som dömde honom till en månads invaliditet.

Innan jag går vidare i redogörelsen för missödet i fråga, vill jag i förbigående nämna, att herr X. är välvuxen och rör sig med spänstighet och omdöme. Hans fötter är lagom stora och välformade, hans fotleder i god kondition och hans benmuskler proportionerliga och starka. Sådan är han af natur och sport. Detta må blifva sagdt, så att inte läsaren skyller hans olycksfall på någon svaghet i hans ben eller slöhet i hans sätt att röra sig.

En viss eftermiddag skulle han hoppa af en spårvagn. Han ansåg i allmänhet, att det var onödigt vänta tills vagnen fullt stannat. Många personer delar denna åsikt utan att därför någonsin blifva straffade.

Det är tydligen bara en och annan, som inte får hysa den, att döma af de följder den har med sig för dem. Och så talar man om rättvisa på jorden!

Herr X. kunde aldrig få någon tillfredsställande förklaring på hur det kom sig, att han föll. Intet yttre föremål, ingen knuff, ingen halka fanns att åberopa. Faktum är att han stöp i gatan med afsevärd fart och vrickade mer än obetydligt sin högra fot. Det var en sekunds händelse med långa sviter.

Smärtan var så häftig, att hans manliga stolthet hade ett duktigt arbete med att hindra honom skrika, ja vråla.

En polis, en droska, en läkare, en god stunds infernalisk tortyr, innan foten kom i ordning igen, is, bandage, smärtstillande medel och hela skalan sensationer vid dylika tillfällen afslutade dagen. Han somnade till slut ganska trött och harmsen öfver den i hans tycke fullkomligt öfverflödiga episoden.

Om han haft en aning om, att för honom på detta prosaiska sätt en verklig roman begynte spinna sin hemlighetsfulla tråd, skulle nyfikna, undrande frågor förföljt honom i drömmen och spännande gissningar distraherat honom under de ledsamma dagar han låg fjättrad i sängen.

Om någon kom och sade till dig: bäste läsare, i dag börjar din stora, din verkliga lifsroman, där dina hetaste tårar skola flyta, ditt hjärteblod rinna, dina nerver darra och kvida, din själ jubla och sjunga, *i dag börjar det* — —

Om du fick veta detta genom en trovärdig uppenbarelse, skulle den gäspning af ledsnad du just hade till hands i käkarnes gängor dö bort af sig själf.

Fast du är en stor filosof, som tar lifvets skickelser från en upphöjdt lugn nivå, skulle du dock erfara något af den vetgirighet, som eggade gångna släkten att vandra till Valan, oraklet i Delfi eller till närmaste spågumma. Du skulle bli vidskeplig för ett ögonblick och känna en barnslig längtan att räcka fram din hand åt förste bäste kiromantist, som erbjöd sig läsa din framtid i dess linjer. Ack, vi är alla människor och nyfikna äro vi som våra meddjur!

X. hade så tråkigt, där han låg på sitt plågoläger, att han skref små biljetter till en och annan vän, som han hoppades af medlidande skulle vilja förströ honom någon ledig stund.

Det var redan på fjortonde dagen efter olyckshändelsen, som jag kom upp till honom efter en dylik liten vädjan till min barmhärtighetskänsla.

Jag skulle gärna af eget initiativ besökt honom, men jag hade inte reda på hela historien, förrän jag nu utförligt af honom själf fick höra den.

Den läkare som alltifrån början tagit vård om hans vrickade fot, hade de första veckorna själf masserat densamma. Men nu ville doktorn rekommendera en kvinnligmassös för efterbehandlingen. Herr X. gjorde några invändningar:

— Ett fruntimmer? En dam? Det är genant i alla fall — — — En dam — —

— Hon gör sin sak utmärkt och är betydligt billigare än jag, sade doktorn. Jag har för öfrigt lite ondt om tid nu.

Jag misstänkte, att min vän X. egentligen tyckte det var ganska förströende att få till sig en kvinnlig massös. Visserligen var hans medfödda antifeminism betydligt förstärkt efter den senaste erotiska missräkningen, men han hör till det slags män, som i grund och botten tycka om kvinnligt sällskap, fast de unna kvinnan allt ondt, alla orättvisor, motgångar och förödmjukelser *som släkte*. Det är nog en sorts svartsjuka man här har att räkna med. Kvinnan skall för dessa män icke njuta någon glädje, någon förmån eller framgång i lifvet, som hon ej har någon privatman att tacka för, och genom hvilken denne kan få erfara mecenatskapets fröjd.

— Min fantasi börjar skena, sade vännen X. Tänk, om min massös är en liten ljuslockig fé med mörkblå ögon och rosenkinder.

— Jag tror ert hjärta flyger henne till mötes, sade jag skämtande.

— Hennes snöhvita, mjuka, förtrollande händer kommer inte att bereda mig sådana obehag som doktorns hårda näfvar.

— Nämnde doktorn hennes namn, frågade jag.

— Ja. Fru Rot. Fru Alma Rot. Hon är ung, fast gift.

— Nej, hon är inte gift, sade jag.

— Känner ni henne?

— Ja.

— Hurudan är hon?

— Jag kan inte beskrifva henne — därför att det har jag redan gjort i en liten tidningsskiss.

— Den har jag inte läst, tyvärr, sade X. artigt.

Inom mig var jag litet gramse på hans dåliga minne. Han hade läst skissen och till och med talat med mig därom, men nu totalt glömt både den lilla massagehjältinnan själf och hennes namn. Jag skyllde på den olyckliga kärleken och ursäktade.

— Men säg då åtminstone, om hon är söt, fortsatte han. Att hon är skild, gör mig ingenting.

— Hon är inte skild, invände jag. Hon kallar sig fru, fast hon är fröken.

Nu fick min vän X. en min af ovilja.

— Jaså, hon är en sådan, suckade han. Farväl alla mina förhoppningar att få en smula trefligt sällskap.

— Döm inte så förhastadt, bad jag lugnande. Hon kan väl vara treflig, fast hon är modern i sina åsikter.

— En kvinna får inte vara modern annat än i sina kläder, sade X. kategoriskt. Men i

Öfver **En Million** kronor sparar Sveriges folk årligen genom kemisk tvätt af kostymer, klädningar, kappor, gardiner, draperier, täcken m. m. hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.
Skandinaviens största affär i sin branche.
Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Cerebos Salt
anbefalles till finsmakare till följe dess läckerhet, renhet och godhet.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

den punkten får hon emellertid aldrig svika, om hon skall behaga mig.

— Hon skall hylla modets gudinna, men inga andra gudar eller gudinnor? Jag är rädd att ni i det fallet blir mycket missbelåten med Alma Rot. Men vänta, tillade jag eftersinnande, det är möjligt att hon ändrat sig på sistone. Jag hörde ett rykte, att hon börjat gå i byxor, och ni vet ju att det nu är modernt i Paris?

— Byxor, utbrast vännen X. med fasa. Då får hon inte komma inför mina ögon.

— Nu är det ni, som sviker era egna ideal, genmälde jag förebrående. Vi måste alla gå i "jupe-culotte" den dagen modets gudinna ej tillåter oss att längre bära kjol.

— Den dagen afsätter vi modets gudinna, utbrast X. energiskt. Hon skall få kämpa en strid med männens samlade krafter, och hon skall bita i gräset.

— Det är mycket betecknande, sade jag vemodigt, att första gången modet blir feministiskt, skall det afsättas. Första gången modegudinnan vill göra väl mot de fattiga arbetande kvinnorna, mot dem, som behöfver en praktisk dräkt som lindring i sitt slit och släp, då väcker hon männens vrede. När hon med sitt trollspö söker tjusa till de rika och förnäma damerna att antaga en dräkt, som dem ovetande gör dem solidariska med den arbetande kvinnovärldens sanna intresse, när gudinnan för första gången är mänsklig, då dyrkar ni henne inte längre!

— Nej, jag tycker mera om, när hon är omänsklig, d. v. s. dåraktig, opraktisk, vanvettig, nyckfull, men allt detta med gratie. Det är hennes mission. Det är inte alls hennes uppgift att tänka feministiska solidaritetstankar. Det är inte någon docerande Minerva eller snusförnuftig folkskollärarinna, hvilkens skospets vi vill skall trampa oss i nacken.

— Jag har mera öga för lifvets besvärligheter än ni, och jag önskar att skönhetens och behagens makter kunde i någon mån samarbeta med den prosaiska nyttan för att minska svårigheterna i kampen för brödet. Jag skulle vilja säga till lyxens drottningar: när ni lancerar era nya påhitt, när ni går in på nya vägar, tänk en smula på dem, som måste vandra efter er, att de kan få något med af skönheten och finessen utan att därför få betala med ökadt besvär hvardagslifvets pliktuppfyllelse.

— De högsta spetsarne inom kvinnovärlden har lyckligtvis alltför utprägladt sinne för verklig elegans för att någonsin ställa den i tarflighetens tjänst.

— Hvem vet, undrade jag, hvad som kommer att ske, när gemensamhetskänslan, det sjunde sinnet, blifvit fullvuxet. Kanske har hvar generation en sådan modegudinna, som den förtjänar. Kanske skall hon skifta, allteftersom kvinnan skiftar. Modets gudinna är kanske blott kvinnotypens projekterade afbild. I så fall får ni allt lof, käre herr X., att bereda er på att framdeles böja nacken under en liten gudinnefot, som trampar efter ett förståndigare hufvuds infall än hittills.

— Att älska kvinnan är i och för sig en dårskap. Kvinnans makt hvilar säkrare på dårskapens grund än på förnuftets. Ni feminister är egentligen — — —

— Ja, säg ut. Vi är egentligen dumma, menar ni.

— Ni gör oss kritiska och nyktra i stället för berusade. Hvad vinner kvinnan på det?

— Ett exempel på vår dumhet, om ni tillåter? Under senaste snöstormen åkte jag förbi en gård här utanför sta'n. Där kom en kvinna från en brunn med två ämbar vatten. Hennes kjol tog emot blåsten som ett segel. Det var henne faktiskt omöjligt att komma ett enda steg framåt. Min kusk ömkade henne: "Skulle jag gå klädd så där, tror jag hellre jag *afstod*," sade han buttert. Den tanken är mig kär, och jag släpper den ogärna, att modegudinnan också såg den stackars vattenbärerskan i blåsten — — —

— Det vågar jag mitt hufvud på, att hon inte gjorde. Om några veckor har hon glömt sin lilla nyck om "jupe-culotte", eller hvad ni kallar skräpet, och blir vansinnigare än någonsin.

— Det är möjligt, att ni får rätt denna gång och ännu tio gånger, men till slut får *vi* rätt, som tror att äfven modets gudinna kan bli förnuftig utan att förlora i skönhet eller charm.

X. log. De obotfärdiges nöjda leende.

FRIDA STÉENHOFF.

Barndomsminnen från Dresden.

Af **Helena Nyblom.**

DEN GÅNGEN, då jag som en sex års gammal flicka företog min första utomlandsresa med mina föräldrar och min lille bror, såg världen i mångt och mycket annorlunda ut än i våra dar. Järnvägar funnos endast på vissa sträckor, dess emellan fick man åka i postvagn, och jag minns med hvilken förvåning vi sågo upp till den elektriska telegrafen, som följde järnvägsspåret. Jag antecknade till och med i en liten bok, att jag hade sett detta under. Dresden var då icke på långt när en så stor stad som den nu är, och framför allt inte så besökt af främlingar.

Den var helt och hållet en tysk stad, och hade ännu den hemtrefliga, borgerliga prägel, som är så karaktäristisk för de mindre tyska städerna.

Min far hade rest dit för att på galleriet kopiera Rafaels berömda Sixtinska madonna för professor Martin Hammerichs räkning, och vi installerades i Dresden för nästan ett helt år. Jag hade icke fyllt sju år, och min bror var mellan tre och fyra år, men icke desto mindre gingo vi små barn ensamma på gator och torg. Jag företog stundom långa promenader utanför staden. Ofta besökte vi vår pappa, som satt på galleriet och arbetade, så länge det var ljust, och mitt första outplånliga intryck af taflor var det jag emottog af Rafaels mästerverk. Låt de moderna målarne aldrig så mycket förkättra det, och inbilla sig själfva och andra, att det är gammalmodigt och konventionellt! Det skall alltid komma att bibehålla sin ungdomliga och gudomliga skönhet, och ännu stå hvarje dag tysta, andäktiga skaror af människor och betrakta det med stilla undran. Af alla kopior, som äro gjorda, är den af min far, Jörgen Roed, måhända den enda, som återger bilden sann. Museets chef tillät honom att borttaga glaset, som på den tiden betäckte taflan, för att bättre kunna se den, hvilket var ett bevis på stort förtroende.

Vår mor ansåg det bäst att vi barn en stund på dagen blefvo sysselsatta, och förde oss därför till en Kindergarten, där små barn, som ännu inte hade börjat skolan, lärde sig olika lekar och sånger, och öfvades i lätta handarbeten. Vi voro nästan beständigt i det fria, i en stor, vacker trädgård, och jag minns ännu flera af de lekar, ledsagade af sång, som vi där fingo utföra.

En dag kom det besök. Det var en svensk officer, som ville taga reda på hur denna "Kindergarten" var arrangerad. Han hade gått in i föreståndarinnans rum, och en stund efter ropade hon på mig. Hon önskade att vi skulle tala samman, så hon finge höra det skandinaviska språket. Emellertid vet man ju hur som barn mycket ogärna vilja visa fram sig på befallning och jag hade inte lust att yttra ett jota. Men där stod i rummet ett pianino, och jag gaf mig till att spela därpå och valde melodien "Vintern rasat ut bland våra fjällar", hvilken jag föreställde mig skulle fylla den svenske officerns bröst med fosterländska känslor. Stycket var arrangeradt för två händer, och jag tyckte själf att det lät storartadt. Jag vet inte om det frambragte den önskade verkan, men efteråt uppfordrade jag lifligt officern att följa hem med mig och min bror, så att jag kunde presentera honom för mina föräldrar. Till att börja med ville han icke antaga inbjudningen, men följde slutligen med. Jag kommer inte mera ihåg hur denna presentation aflöpte. Den unge officern är försvunnen i det förgångnas dimma. Emellertid var han den första svenska herre, jag har mött i lifvet. Hans namn är mig obekant, och han har troligtvis dött för länge sedan.

På den tiden ansåg man att ett af de nödvändiga ting barn hade att lära sig, var att dansa. Min mor gick med mig till en italiensk dansös, en madan Cazorti som bodde mycket långt från vårt hem. Jag erinrar mig, att när jag skulle gå till danslektionerna, hade jag att passera den långa bron öfver Elbe.

Hon var, denna madam Cazorti, en mycket ståtlig dam, med en praktfull hållning; mycket olik de flesta af de inte så välskapade tyska småflickorna och fröknarna, som lärde sig dansa hos henne. Jag har ännu en af min mors teckningar, som framställde danslärarinnan med sin imponerande figur, som sträcker armarna bakut på en ung flicka, hvilken ser ut som någon ohjälplig fisk, nyss uppdragen ur vattnet. Som ackompanjemang till dansen spelade hr Cazorti violin.

Fastän jag var den yngsta af alla eleverna blef jag snart fullkomligt passionerad för dessa lektioner. Jag älskade att dansa, och att utföra stegen så vackert som möjligt. När jag gaf mig i väg till madame Cazorti, sprang jag hela vägen, och tänkte blott på dansen, som väntade mig.

Tankarna härpå uppfyllde mig så helt, att jag glömde att många människor färdades på gatorna ikring mig, och jag började "chassera". — "En chassé", två chassé — tre chassé och en liten assemblé!" som i fransäserna. Det föll mig inte in att någon skulle lägga märke till detta, men jag fick snart lära känna människors inblandning i allt man företager sig.

En dag på dansskolan, innan vi började, bad herr Cazorti att få säga ett par ord. Han yttrade då, att det var såväl honom som hans hustru mycket kärt, om eleverna visade intresse och lust för dansen, men inte var det därför nödvändigt att man dansade på *gatan*, som man hade sett en af eleverna göra!

Jag rodnade djupt och brottsligt, och aktade mig för framtiden väl för att ge mitt hjärta luft *på det sättet*.

Emellertid visade såväl madame Cazorti som hennes man godhet mot mig, och en dag bad herr Cazorti mig att följa sig. Genom ett par mörka korridorer kommo vi in i ett litet rum till gården, där det satt en gammal gumma, som var hans mor. Rummet var mörkt och fult, och gumman var också ful, och jag tror, sjuk.

Nu var det intet som i en sådan grad väckte min antipati, då jag var barn, som sjuka människor. Mycket senare i lifvet vaknade min innerliga medkänsla för allt mänskligt lidande. Då jag var liten, gjorde sjukdom ett besynnerligt frånstötande intryck på mig. Det var som om jag skulle se något opassande, när man

Hvarje husmoder bör prenumerera på Barngarderoben Pris för helt år 3 kr.: halft år kr. 1:60. Lösnummer 30 öre. **Hvarje sömmerska likaså. 12 häften årligen.**

PERLSALT. Användt i våra saltglas drygaste och mest hygieniska bordsalt **A.-B. FUKTFRITT BORDSALT, Sundbyberg.**

förde mig in i ett sjukrum. Jag betogs därför af en hemlig ångest vid åsynen af den gamla sjuka gumman, och det hjälpte icke att herr Cazorti öppnade en skänk och därur framtog några päron, som han ville ge mig. Jag nekade att röra dem, och flydde med förskräckelse tillbaka till danssalen.

Ännu stå de härliga utflykter vi gjorde i Dresdens vårliga natur tydligt för mitt minne. Jag vet inte om där ännu finns den mängd af alléer med körsbärsträd, som i min barndomstid. Långa sträckor af landsvägen voro då garnerade med sådana träd. Vid högsommartiden, när bären voro mogna, var det plägsed att man tågade ut för att smaka på frukterna. I större och mindre sällskap vandrade folk ut ifrån Dresden, och stannade vid en "*Kirschenhütte*", af hvilka det fanns många, på behörigt afstånd från hvarandra. Ägarne till träden sålde i dessa hyddor sina sköna bär, som kostade en obetydlighet. Från staden medförde man bröd, korf och annan mat, och köpte så fånget fullt af de röda och svarta körsbären. Sedan slog man sig ner, hvar som helst på gräsvallen, och njöt en utmärkt måltid. Jag tänker på att det måtte ha varit en hygglig och rättänkande befolkning, som lät bären sitta orörda och mogna på träden, hvilka inte skyddades af något stängsel. Det skulle ha varit en lätt sak att i förbifarten plundra dem. Hela omnejden omkring Dresden var på den tiden ännu blott glest bebyggd. De måleriska stränderna längs Elbe voro inte som nu upptagna af en oändlighet med villor och landthus. Loschwitz, där nu en mängd af Dresdens invånare ligger på landet, var ännu en liten oansenlig by, där det kunde vara ganska svårt att hitta vägen till dem man sökte.

Mina föräldrar hade gjort bekantskap med en gammal man, en medaljör Krüger, som var ungkarl, och som hade ett litet landthus ofvanför Loschwitz, nära de stora skogarne. Det var en utomordentligt älskvärd och glad gubbe, som visade oss barn mycken vänlighet. Hvarken jag eller min lille bror kunde tala tyska, och det enda vi sade honom var "*ach, du lieber Kerl*". Men detta sade vi också med känsla och öfvertygelse, och han log emot oss och öppnade armarna för att omfamna oss.

På sommaren bebodde han, som sagdt, ett litet hus ofvanför Loschwitz, och flera gånger reste vi dit med ångbåt för att besöka honom. För sina vänners räkning hade han ritat en liten karta, med tillhjälp af hvilken man kunde finna väg till hans stuga.

Man vandrade högt upp på berget, där vinstockarna stodo i rader, och där vi hade det obeskrifliga nöjet att själfva få klippa drufklasar på hösten. Öfver ängar och förbi sorlande bäckar kommo vi slutligen till hans hem. Han hade ingen jungfru, och genast, efter att hafva bjudit oss välkomna, satte han sig att mala kaffe. Flera af hans släktingar hade också kommit att fira helgdagen hos honom. En af dessa, musikern Kate, som senare blef kapellmästare i Mecklenburg, har jag återsett många år senare. Hans fru hjälpte Krüger med anrättningen och hans små barn blefvo våra lekkamrater. Vi hade ofantligt roligt däruppe på berget. I trädgården kunde vi vattna blommorna, räfsa och gräfva, och i skogen, som var strax bredvid, fanns det öfverflöd af smultron, och senare på hösten massor af hallon. Emellertid kommer jag bäst ihåg en återfärd till Dresden, som föreföll mig mycket spännande.

Det var en söndag, då vi på kvällen skulle fara med ångbåten tillbaka till Dresden.

Krüger följde oss ned till floden, och det dröjde inte länge, innan den första ångbåten visade sig. Båtarna gingo alla längre upp för Elbe, och stannade på återfärden vid de olika byarne på vägen.

Men denna ångbåt lade inte till. Den var proppfull med folk. Man hälsade, skrattade, skrek och ropade, och gick därefter, under mycken munterhet, vidare. Vi spejade ner för floden, och där kom den andra ångbåten. Inte heller den lade till. Den var öfverfull med folk, och alla tycktes ha mycket roligt åt alla de väntande människor, som stodo vid Loschwitz' brygga och sågo långnästa efter båten.

Nå, då hoppades man ju på nästa båt! Den kom också snart, men var ännu mera fullpackad med folk än de förra varit. Mörkret började falla på, och vi barn kände oss sömniga och trötta. Den ena båten efter den andra passerade, men ingen af dem hade en enda plats ledig, och de lyckliga, som voro ombord, tycktes blott med öfverlägsenhet och likgiltighet betrakta oss stackare, som ingen väg kunde komma.

Till slut hade alla båtar passerat. Natten sänkte sig öfver jorden, och vi stodo där öfvergifna och hjälplösa. — Ingen elektrisk spårvagn, omnibus eller postvagn gick på den tiden mellan Loschwitz och Dresden. Vi kunde inte ens få en vanlig vagn.

Ändtligen kom hjälpen. En båtkarl åtog sig att ro oss öfver floden till Blasewitz. På krogen där skulle vi säkert kunna få hyra en vagn, som körde oss till Dresden. I stjärnljuset gingo vi alltså med båten öfver till Blasewitz, och vandrade in på värdshuset. Det inre af detta hade för kvällen blifvit inrättadt till teater, och man bad oss vänta i ett rum utanför teatersalongen, till dess stycket var slutadt.

Halfsofvande placerades vi barn på ett par stolar, och jag hör ännu den våldsamma tragiska rösten med hvilken en af skådespelarna ropade högt: "Ach, meine Mutter, ich sterbe!" hvarefter följde en ljudlig applåd, och åskådarne tumlade ned för trapporna.

Efter en del öfverläggningar fingo vi ändtligen en vagn, förspänd med en häst, samt en kusk, som förklarade att hästen gick "wie ein Blitz". Emellertid var detta loford just inte väl förtjänt, ty hästen hade inte minsta lust att springa till Dresden. Vid hvart tionde steg stod den kafstilla, då kusken alltid sprang ned från bocken och pryglade den. Jag kan inte säga hur länge det tog att tillryggalägga färden, men man vet ju, att tiden alltid är oändligt mycket längre för barn än för vuxna, och de stora glömma hvilken sorg och förtviflan, som kan uppstå i ett barnasinne vid oväntade situationer. Jag tyckte att vi voro mycket öfvergifna, och då ändtligen hästen sprang rakt på en stor järngrind, och mamma upplyste oss om, att det var grinden till kyrkogården, tyckte jag nog att måttet var rågadt. Denna svarta natt, med de blänkande stjärnorna, tystnaden, ensamheten, och vi stackars människor, som sutto i en vagn, förspänd med en häst som absolut ville in på kyrkogården! — Det var nästan *för* mycket af mänskligt elände. Hela färden står för mig med en tydlighet, som om jag skulle upplefvat den i går. Hvad jag däremot inte alls minns är hemkomsten, och det lyckliga slutet på denna hemska färd. —

När jag med min lilla bror vandrade våra långa promenader, då gingo vi utan något bestämdt mål, och kommo ibland ganska långt från staden.

En dag anlände vi till ett naturskönt ställe, kalladt *Plauischen Grund*.

Jag har många år senare återsett detta ställe, och kände nästan inte igen det. Fabriksskorstenar, järnvägslinjer och en del osköna byggnader hade alldeles förstört denna stilla, ljufliga plats.

Den dagen då vi som barn första gången sågo "Plauischen Grund" var det ett förtjusande ställe. En öppen skogbeväxt plats, åt alla håll omgifven af berg — kolossalt höga berg, som det då föreföll oss.

En vattenstråle letade sig väg ned från höjderna, och föll med den friskaste klang mellan buskar och snår. — Vi stodo alldeles häpna öfver all denna härlighet, som vi tyckte oss ha funnit och upptäckt, då ett sällskap af herrar och damer också infann sig och föll i fullkomlig extas öfver ställets naturskönhet. I synnerhet var det *en* dam, som mådde riktigt illa af hänryckning. Hon föll i en konvulsivisk gråt, och medan de andra i sällskapet försökte att lugna hennes upprörda känslor, förde hon oupphörligt näsduken till sitt tårdränkta ansikte och snyftade "göttlich! reizend, wunderbar!" Vi betraktade med förvåning dessa utbrott, som vi först trodde härledde sig från någon sorts illamående.

Sedan har jag flera gånger i lifvet varit vittne till att tyskarne ha ett särskildt sätt att uttrycka sin förtjusning. För oss nordbor förefaller det inte riktigt naturligt. — Hand i hand vandrade vi barn vidare, och kommo ut på den riktiga landsbygden. Visserligen vågade man inte, som uppe hos oss, promenera på ängarna. Öfverallt stod det strängt förbud emot att taga vägen öfver gräset, men landskapet var så vackert, med stora sädesfält, körsbärsträden längs körvägen, och långt i fjärran de blånande bergen.

Mellan åkrarne låg en stor gård, omringad af en trädgård, och utanför egendomen var skördefolket sysselsatt.

Vi tyckte det skulle vara ganska roligt att se hur där såg ut på närmare håll, och begåfvo oss åstad på vägen, som förde upp till hufvudbyggnaden.

Utanför gården kom en man oss till mötes, som sannolikt var egendomsherren. Han åtföljdes af en del hundar, som skällde ganska ovänligt på oss, men som efter ett tecken af honom förhöllo sig lugna. Ännu kan jag inte begripa hur vi kunde göra oss förstådda af mannen, eller hvad han tänkte om att två små barn, omkring sju och fyra år, ganska snyggt klädda, kommo traskande in på hans egendom.

Säkert är att han var mycket vänlig emot oss, visade oss parken, och gaf oss händerna fulla med goda, mogna körsbär.

Då vi kommo hem, hade vi mycket att berätta, fastän vi inte kunde upplysa om i hvilken riktning gården var belägen.

Kort därefter lämnade vi Dresden och gång på gång ämnade vi skrifva till den rara mannen, som hade mottagit oss så gästfritt. Vi föreslogo vår mamma att vi blott skulle adressera brefvet: "Der gute mann" och tänkte att det då bestämdt måste komma till den rätte, men mamma afböjde dock vår plan att tillskrifva honom, och sålunda har han blott blifvit ett godt och vackert minne utan namn. —

Flera gånger har jag återsett Dresden. Alla mina barndomsminnen ha försvunnit, alla de människor vi den gången kände, ha dött. Dresden har blifvit en stor stad, full af många resande, som för kortare och längre tid slagit sig ned där.

Men ännu har den kvar sitt älskvärda tycke, sina glada, välvilliga människor och sin sköna blomstrande natur kring Elbes stränder. Bland Tysklands städer intager den en af de första platserna som en behagfull, älskvärd vistelseort.

PÄRMAR
till IDUN 1909 och föregående år
tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre.
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

IDUNS MODELLKATALOG
Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem.
Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag.
Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Veckodagarnas krona.

ALLTSEDAN jag var så liten, att jag började skolan, står söndagen för mig som en härlig dag, en händelserik dag, en dag, då jag hade förfärligt roligt. Under veckans andra dagar måste jag slafva i skolan, sitta från 9 till 3, och när jag ändtligen kom hem, låg läxläsningen öfver mig som en mara, vare sig jag läste läxa eller underlåtandet pinade mitt samvete.

Men så kom den ljufva lördagskvällen, då jag aldrig i världen tog i en läxbok, en kväll, som förgylldes af tanken på, att morgondagen var fri. Jag minns, att jag, fast liten, var så raffinerad, att jag äfven till söndagen satte väckarklockan att ringa kl. 7, blott för att få erfara den obeskrifliga njutningen att få lägga sig ner i sängen och somna om.

Hvilken härlighet att få äta frukost med föräldrar och syskon i Guds klara solsken, utan brådska, i lifligt samtal om hvad vi skulle hitta på för att roa oss. Tänk, en hel dag för oss själfva! När frukosten var öfver försvunno vi, ibland i skock, ibland med kamrater, ibland ensamma och träffades sedan till middagen, trötta, utsvultna, laddade med samtalsämnen och verkligt genomluftade. Vi åto, drucko och den betydelsefulla dessertskeden lofvade oss alltid någon underbart god efterrätt. När mor sedan satte sig till pianot och sjöng för oss, eller, om vi hade främmande, spelade för oss, då vi fingo dansa i serveringsrummet, då kände vår förtjusning inga gränser. Vi gingo till sängs gripne af så stor tacksamhet mot lifvet, att hjärtat spändes i något, som skulle ha blifvit en bön, om vi varit religiöst uppfostrade.

Dessa min barndoms och ungdoms härliga och fria söndagar ha hos mig lämnat ett outplånligt, solljust minne, som jag nu, själf familjemor, försöker göra ny verklighet af för min lilla krets. Jag har märkt, att seden att fira söndagen ej är så allmän, som man skulle tro. Åtminstone ej i en del stockholmskretsar. Jag har träffat många, många som arbetat den dagen, som alla andra. Aldrig glömmer jag en journalist, som sade sig vara nöjdare att ha sin lofdag på fredag, då man åtminstone finge vara i fred, och ej all möjlig pöbel befolkade gatorna.

För mig har det alltid varit en glädjekälla mer att veta söndagen fri för alla, som om de mångtusendes glädje öfver samma sak ökat min egen glädje. Hos mig sitter ingräfd i hjärtat en ofrånkomlig, helig plikt att göra söndagen till något för sig af glädje och frid. Kanske kommer min dyrkan af min bardoms söndagar, af att vi alltid bodde på landet och hvardagen tvang oss en lång väg in till skolan. Kanske kommer den af, att vi syskon voro obändigt frihetsälskande och togo emot den dag vi fingo rå om själfva som en dyrbar gåfva. Jag mins aldrig en mulen söndag från den tiden.

Men huru skall jag nu få min man att göra söndagen till veckodagarnas krona? För honom har alltid söndagen varit som en vanlig arbetsdag med den skillnaden, att han då arbetat sitt eget arbete och i sitt hem. Huru få barnen att känna denna dag som en helig dag, som visserligen alltid kommer igen, men med 6 tunga arbetsdagar emellan och som, illa begången, skall ha samvetskval i släptåg? Huru få min själfförsörjande vän att lefva sin fridag som en planta i solen, samlande ljus och luft för den långa kontorsveckan? Huru få tid åt jungfrun att fira söndag ute och med glädje åtminstone någon stund på förmiddagen? Huru få alla arbetsifriga människor landet rundt att ta sig ledigt en dag och med sysslolöst hopknäppta händer sitta stilla och tänka sig om ett tag? Jag minns en liten tafla af Carl Larsson, två händer, som hvila hopknäppta mot en bordskant. Det är en sådan ljuflig hvila och frid öfver de händerna, något: jag har arbetat i dagarna sex, nu är det den heliga söndagen.

Den heliga söndagen, det är lösen. Vi skola låta den få en helgdagsafton som alla stora fester, lördagskvällen skall med sin frid och hvila ge oss en föreställning af hvad morgondagen bär i sitt sköte. Låt arbetet sakta af i köket, låt barnen slippa läxor, låt det vara helgdagshumör i hemmet. Arbeta för sju hela lördagsförmiddagen och fredagen med, om så behöfs, laga söndagsmaten på lördagen, gör rent och fint ikring er, men sluta i tid på helgdagskvällen, så att dagen slutar i ett vänligt, fridsamt och stilla afvaktande.

Hos oss börjar alltid söndagen två timmar senare än de vanliga dagarna. Låt eder göra så också, åtminstone om vintern, då uppstigandet och klädandet vid ljussken är så dystert. Låt oss åtminstone på söndagen få klä på oss våra rena hvita kläder vid dagsljus. Gif oss rena kläder, låt en ren handduk vara det första mitt öga möter vid tvättbordet. Låt oss få på oss något, som vi kalla söndagskläder, som hvarken äro hvardags- eller skolkläder. Låt oss äta frukost alla på en gång och låt oss vara glada.

Af Kerstin Wall Norrman.
Belönad med hedersomnämnande

Sedan måste vi människor ut, ut från staden, ha mark under fötterna, längre bort, ju mer tid och pengar vi rå öfver. Men ut och känna oss som en bit af naturen, icke som familjeslafvinna, skolpojke eller arbetsmyra af någon sort, utan som ett djur, en växt i solskenet. Eller regnet. Kom ihåg, vi bry oss inte om vädret! Det beror bara på en själf, hurudant vädret är. Söndagsvädret skall ha det förtrollande med sig, att det är gyllene, hur det än visar sig.

I många familjer firas söndagen så att alla familjemedlemmarne bege sig tillsammans på en utflykt. Jag för min del skulle vilja, att ingen på något sätt tvingades till något. Hvar och en skulle få råda sig själf. Vilja barnen bjuda till sig kamrater, låt dem det. Låt dem gå bort och hälsa på goda vänner också, om de vilja. Låt jungfrun få komma ut på förmiddagen minst en timme. Låt alla få känning af den gyllene friheten. Desto roligare blir middagen, när alla träffas igen och till och med jungfrun har röda kinder, när hon serverar den särskildt goda maten. Lägg ned litet omsorg på söndagsmiddagen, den kan vara hur enkel som helst, men låt inte efterrätt saknas, gör dukningen vackrare, låt edert humör vara riktigt strålande. Offra litet arbete på söndagsmiddagen, det förräntar sig.

Sedan skola vi göra söndagseftermiddagen till ett litet paradis, med musik, handarbete, högläsning, dans alltefter olika temperament. Ju tröttare vi äro efter förmiddagens strapatser desto ljufvare är eftermiddagens glada ro. Stör inte söndagsglädjen med fördomar, låt den som vill arbeta, låt den som vill dansa. Låt söndagen börja och sluta i frihetens tecken. Har ni ensamma släktingar, flickor, som intet hem har, ungkarlar, som sitta dystra i sin vrå, bjud dem till er, glöm dem inte, utan minnens hemmens plikter mot de hemlösa.

Så fort jungfrun kan får hon gå till sina vänner eller se sina vänner hos dig. Teet och smörgåsarna lagar husmor själf. Öfverhufvudtaget är det på husmodern extraarbetet för söndagens verkliga helgande hvilar, men förtröttas hon icke, gör hon ett godt verk. Det är så litet som behöfs, alla kunna åstadkomma det, fattige som rike, det är bara glädje och frid, rena kläder, snyggt omkring oss, en rönnkvist eller blommor på bordet, det är småsaker, men det är på den goda viljan i småsaker en husmor pröfvas. Låt för barnens minne hemmet stå som omramning till den glada, fria söndagen, och de skola älska hemmet, och längta sig fram till egna dylika eller tillbaka till det gamla.

Om vi skulle förena oss alla husmödrar i Sveriges rike, att dyrka den heliga söndagen i glädje och frihet, hvilket plus i lifsglädje det skulle bli. Om vi skulle komma öfverens om att den dagen vara godt i ord och handling, öfverseende, milda, tåliga, hvilket ljuft minne det skulle vara för veckan. Om vi den dagen skulle vinnlägga oss om att vara alldeles särskildt moderliga, icke bara mot barnen, utan mot mannen, mot släktingar och vänner, det skulle göra söndagen till ett ljuft minne, ej bara för oss utan för en vid krets omkring oss. Om vi skulle komma öfverens om ett försök, men ett ständigt upprepadt försök. Tänk på att du helgar söndagen, men i djupare, vidare mening än kyrkogång och fromma miner, låt oss förena oss omkring söndagen, det vore en nationell samling, bättre än någon jag hört föreslagen.

Elsa Eschelson.

DOCENTEN I CIVILRÄTT juris doktor Elsa Eschelson har i dagarna aflidit i Uppsala efter en helt kort sjukdom, ännu icke 50 år gammal. De svenska akademiska kvinnorna ha härmed förlorat en representant, som genom sin eminenta vetenskapliga begåfning och sin vackra vetenskapliga bana såväl som genom sina personliga egenskaper bidrog till att uppehålla deras anseende. Bland våra kvinnliga jurister var hon pioniären och var vid sin död Sveriges enda kvinnliga juris doktor, liksom hon var den första kvinnliga docenten vid våra universitet. Redan hennes disputation, då hon försvarade sin doktorsafhandling "om begreppet gåfva enligt svensk rätt", omtalades i Idun år 1897 såsom en stor seger för hennes skarpsinne och skicklighet i debatten. Under de år hon därefter verkat som akademisk lärare och föreläsare gjorde hon sig känd som en verklig kapacitet. Hon utgaf äfven flere arbeten i sin vetenskap.

Det är ingen hemlighet, att fakulteternas utlåtande om kvinnornas kompetens att bekläda professurer, ogynnsamma som de varit och stängande (om de lagts till grund för lag) vägen till professorsstolen äfven för henne, smärtsamt berört docenten Eschelson. Hennes död just nu får i samband med denna universitetsopinion ett särskildt tragiskt drag. Hon skulle alltså icke komma så långt, att hon erhöll möjlighet för det erkännande för en framstående vetenskaplig gärning som en professorsutnämning innebär.

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm,* erhålles inom Sverige *portofritt:*

Idun 1892	2: —	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: —	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1904 (med julnumret)	3: —	Iduns julnummer 1901	0: 25
Idun 1906 (utan julnummer, n:r 25 o. 52 felas)	3: 50	Iduns juinummer 1904	0: 30
Idun 1907 (med julnumret)	4: —	Iduns julnummer 1905	0: 30
Idun 1908 (med julnumret)	4: 50	Iduns julnummer 1908	0: 50
Idun 1909 (med julnumret)	5: —	Iduns jnlnummer 1909	0: 75
Idun 1910 (med julnumret)	6: 50	Iduns julnummer 1910	1: —

LÄS!

Tru Hillevis Dagbok

VI

TITTA, PAUL, sade jag på morgonen, hvilken vacker hatt! Men Paul bara brummade inifrån sitt rum, där han höll på att fylla sin portfölj för dagen.

— Skall vi inte äta lunch på Rosenbad?

Då kom han in och såg granskande på mig och bicornen med dess stolta panasch. — Sätt den litet mer bakåt, sade han, jo, klockan 1.

— Men, o, jag hade bjudit hit Madeleine!

— Nå, tag henne med då.

Jag ringde och Madeleine kom.

— Hör du, sade hon och satte sig bredvid toalettbordet, socialdemokrater de gillar ju bara den fria kärleken?

— Hur så?

— Jo, jag trodde att — — anser du det sannolikt, att han vill gifta sig med Fanny?

— Nej, *det* tror jag inte. Men hvarför grubblar du på det?

— Jo, ser du, Madeleine böjde sig framåt och sänkte rösten, hon sade i går, men jag borde väl inte tala om det — —

— Hon sade —?

— Att man, man knyter inte en fri förbindelse med någon man, som icke först självmant erbjudit äktenskap — — och när jag svarade som jag tänkte, att det var väl *just* tvärtom, då hånade hon mig så där som du vet hon brukar. Kan du förstå det?

— Ja, det tror jag, att jag kan. Men var du lugn för Fanny, och nu skall vi ut i solen. Och jag försökte pigga upp Madeleine med den optimism, som brukar utmärka glödritade spånkorgar: "Var glad alla dar!"

"Ty hjärtat ingen vinter har", fortsatte Madeleine, och då är det just *det* som är det obotligt sorgliga.

Stackare, ett hjärta i evig högsommar och så ingenting annat att vårda sig om än sina kängor!

Jag måste ge henne ett glas vin, men till slut kommo vi ut. Våren hade premiär och hela den vanliga premiärpubliken hade infunnit sig, man promenerade Sturegatan och Birgerjarlsgatan och möttes på Nybroplan och den ena var mera känd än den andra. Madeleine kunde den mondäna delen och jag den konstnärliga och sociala, och när hon knuffade på mig och sade: där går grefve Rosen, svarade jag: det där, må du tro, är Tor Hedberg.

— Nu skulle jag ha min lilla nykonfirmerade svägerska här, sade jag, hon brukar skrifva till mig och be mig tala om nyheter om de litterära och prisar mig lycklig som får vandra samma gator och har möjligheten att få ett bord bredvid dem på operakällaren. Hon dyrkar dem.

— Då är det nog bäst att hon inte får se för mycket af dem, anmärkte Madeleine som däremot hyser ett visst förakt för de litterära med några få undantag.

— Ack, sade jag, man blir besviken ändå. Jag förmodar, att det är ens eget fel, eftersom man är så afundsjukt rädd om deras storhet, mera rädd om den än de själfva.

— Men kära du, de är ju skröpliga människor, de också. Man får inte vara orimlig. Du är väl inte som mamma: tänk om Bellman hade tillhört S. S. U. H. hvad han kunde haft det bra och hunnit skrifva mycket vackert.

— Och om Sappho burit hvita bandet — — nej, det är inte just det. Jag tillåter dem gärna att vara olyckliga och att fela, det har vi ju bara godt af sedan, men de får inte vara löjliga eller små. Vi är ju tusentalen vi som själfva är både löjliga och små, och som behöfver några att se upp till. Hvilket sorl af grämelse öfver landet, när de stora plötsligt visar sig lika små som vi.

Vi stannade bägge ofrivilligt vid Norrbro och sågo ut öfver strömmen. Nu gå alla vinterbäckar från Mälarvikarna ut till hafs med glitter och blänk, och det porlar så lustigt om bropelarna. De vågor, som förde bort några trötta och förlorade lif från staden, rinna redan förbi aflägsna stränder och öfver aldrig lodade djup, det mörker, som dolde dem och deras okända börda i natten, har flytt, och vi veta att vi först till hösten skola skåda dess ansikte. Hvilken sorglös dag med sin lena vind, som leker lika oförsynt muntert med flaggorna på slott och riksdaghus som med dem på de hvita båtarna vid kajen. Själfva utskotten, som promenera ut och in på Helgeandsholmen, se ut som om de "tillstyrkte bifall".

— Herre Gud, Madeleine, nu är klockan 1 och Paul, som är så punktlig.

Vi satte i väg utefter strömmen och öfver riksbron för att komma till hans departement, och just som vi passerat den, mötte vi regeringen i små fördelningar på väg till frukosten. Regeringen var solig som marsdagen och tycktes alls icke tänka på att järnnätterna ännu icke voro passerade. Jag kom att tänka på en hälsoregel jag lärde i Danmark: "Spis aldrig naar du er fortvivlet!" men jag undrade om inte här tillämpades en mycket klokare princip: Ät alltid, när du är glad!

Paul hade reserverat åt oss ett fönsterbord, hela lokalen var full, och ständigt var där någon som lyckades komma åt att hälsa på statsministen. Plötsligt fick jag ögonen på en dam, som stod och talade med hofmästaren, hon skulle just lämna matsalen, då jag hann henne och fick henne med mig till vårt bord.

— Jag är Hillevi, som tog studenten för tre år sen, vill doktorn äta med oss?

Hon såg på mig med sitt gamla, hjärtegoda leende och hade inte alls glömt mig sedan skolan, fast hon inte hade hört om Paul. Hon har blifvit grå, men det klär henne, det är som när träden börja skifta om hösten. Och lifvet har skrifvit tre nya års historia i hennes ansikte, men hennes ögon äro unga. Jag fick åter igen samma trygga och stärkande förnimmelse som så ofta förr af denna fasta och samlade personlighet, som med allt rastlöst och brokigt arbete innerst hvilar i sig själf. Hon blef plötsligt centrum i rummet.

— Detta är min antifeministiska man, sade jag, och min indifferenta kusin, hvad säger doktorn om sällskapet?

— Att det var bra jag kom, så att vi blir jämnspelta, svarade hon och såg på Paul.

Och medan hon såg, hände det att han, som annars tycker om att bli kallad antifeminist, blef orolig och illa till mods.

— Ja, det vill säga, började han, kvinnorna är ju människor som vi, med samma rättigheter — —

— Utom till statstjänster, sade jag, ty det hade han sagt ifrån vid frukosten.

— Ja, men då upphäfver ni ju genast grundprincipen, sade doktorn vänligt.

Jag såg på Paul. Inte ett enda af de många skälen i sitt lilla privatbetänkande fick han fram: kvinnans fysiska svaghet, hennes underlägsna begåfning, hennes lilla sega oförtrutenhet, genom hvilken hon likt sköldpaddan skulle kunna komma före i konkurrensen om professorsstolen. Och han glömde alldeles "kvinnans egentliga bestämmelse".

— Jag kan ju mycket väl förstå, sade han bara, att det för kompetenta kvinnor, som nedlagt arbete på sina studier, kan kännas hårdt att bli stängd ute från slutmålet.

— När ni kan förstå, så är redan mycket vunnet, sade doktorn uppmuntrande.

— Men, fortsatte han, när han såg mig skratta, men det stora flertalet kvinnor beröras ju inte af lagen. Endast i nödfall kan en kvinna tänkas kompetent till en professur.

— Men då förstår ni i själfva verket inte alls, sade doktorn. Då har ni aldrig en enda gång gjort er mödan att sänka er från er maktfullkomlighets höjder och sätta er in i hvad det vill säga att veta sig utestängd på grund af sitt kön, äfven för den som icke praktiskt får någon känning däraf.

Paul svarade något om att kvinnan var ju i alla fall kvinna och samhällets väl och så vidare.

— Jag vet inte, sade doktorn, hvad ni är af för slag, ni unga män nu för tiden. Det finns inte ett spår af idealism i ert sätt att se på kvinnornas sträfvan. Nytta och nytta och samhällets väl d. v. s. det som passar er — — En gång fanns det unga män som var lika fulla af entusiasm och tro som vi själfva. Nu är de åldrade eller borta, och det unga släktet är klokt och kallt och misstroget. Och hvad din man angår, Hillevi — —

— — Så är det mitt fel, svarade jag, jag har ansett honom obotlig. Han var inte ens feminist under valagitationen som föregick vårt giftermål.

— Nå, det hedrar honom trots allt, sade doktorn, men nu skall du på allvar försöka att ta från honom hans favoritargument: Hillevi har det ju bra, som det är.

Vi brusto i skratt, ty det var ju precis ordagrant hvad Paul brukar säga, och så slutade frukosten i idel harmoni.

Jag följde doktorn hem till hennes bostad för att låna en bok, och på den korta stunden fick jag en föreställning om hvad det vill säga att vara den människa, kring hvilken hela arbetet rör sig, att stå i centrum för alla frågor och företag och att vara den, hos hvilken det yttersta ansvaret samlar sig lika säkert som kulorna slutligen hamna i gropen, när pojkarna spela kula om våren.

— Det har varit 8 telefonbud, sade jungfrun.

Och vi hade inte fått fram boken, innan det började igen. Det var att tåligt reda ut, att ge upplysningar, att lugna, ena, uppmuntra, och för hvarje ringning växte min beundran, hvilket jag sade henne.

— Krukorna går så länge till brunnen att brunnen blir tom, sade hon. Jag har måst uppge hvarje försök att rädda min själ, *men det gör slutligen ingenting.*

När jag kom hem, ringde Madeleine i telefonen:

— En sådan förtjusande människa, säg har hon älskat någon, och har någon älskat henne?

— Du är hopplös, Madeleine, svarade jag förargad och ringde af, ty med en sådan kan man inte resonera om stora problem och människor.

ELIN WÄGNER.

Sveriges första barnsjukhus.

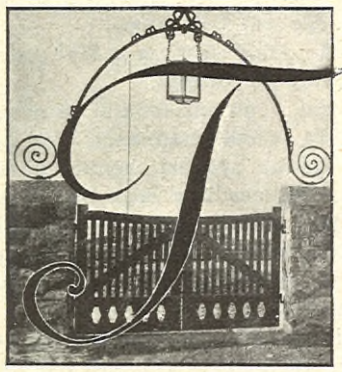

TILL den grupp af utmärkta sjukhus och sanatorier, hvaröfver vårt land har alla skäl att vara stolt, kan från och med i år också fogas ett barnsjukhus, afsedt för i främsta rummet späda barn, det första svenska i sitt slag.

Det är det enskilda mecenatskapet, hvilket nu, liksom vid så många andra tillfällen, trädt emellan och gjort verklighet af det länge närda önskemålet om ett lasarett för de spädaste bland våra sjuklingar.

Anstalten har tillkommit genom en donation till minne af framlidne grosshandlaren Simon Sachs och hans hustru fru Mathilda Sachs, och donatorerna äro herr och fru Josef Sachs samt herr och fru Arthur Thiel.

PLAQUETTE MED MOTIV FRÅN PORTÖFVERSTYCKET.

Donationsbeloppet var 400,000 kronor, af hvilka 300,000 kronor skulle användas till barnsjukhusets uppförande, medan den återstående delen skulle bilda en fond, hvars ränta afsågs som bidrag till driftkostnaderna.

Den frikostiga gåfvan öfverlämnades till Stockholms stad i februari 1907, och nu står detta barnsjukhus, hvars officiella namn lyder "Barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs minne", färdigt på en af Årstalundens sluttningar mot söder och inrättadt med all möjlig hygienisk och praktisk omsorg.

Det är ett kändt och smärtsamt faktum, att dödligheten bland späda barn är mycket stor i förhållande till dödlighetsprocenten bland vuxna människor. Orsakerna härtill bottna, som bekant, djupt i den sociala brustenhet, som i mångt och mycket karaktäriserar vår tid; men felen äro också att söka annorstädes, ty arbetarproletariatets barn bidraga icke uteslutande till den höga dödlighetssiffran, äfven de mera välsituerade familjernas afkomma dukar ganska ofta under för den framsusande mordängeln.

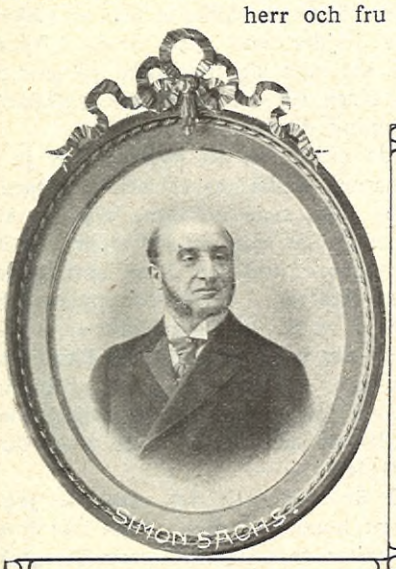

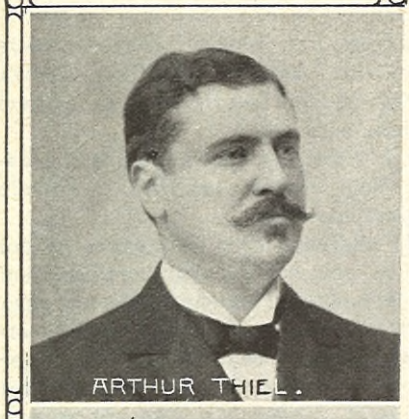

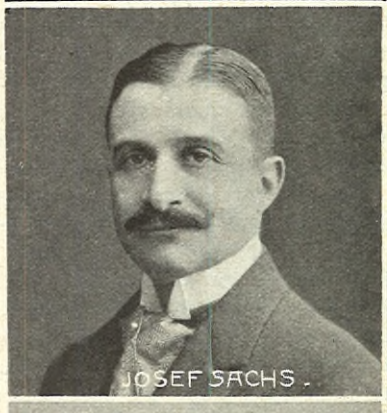

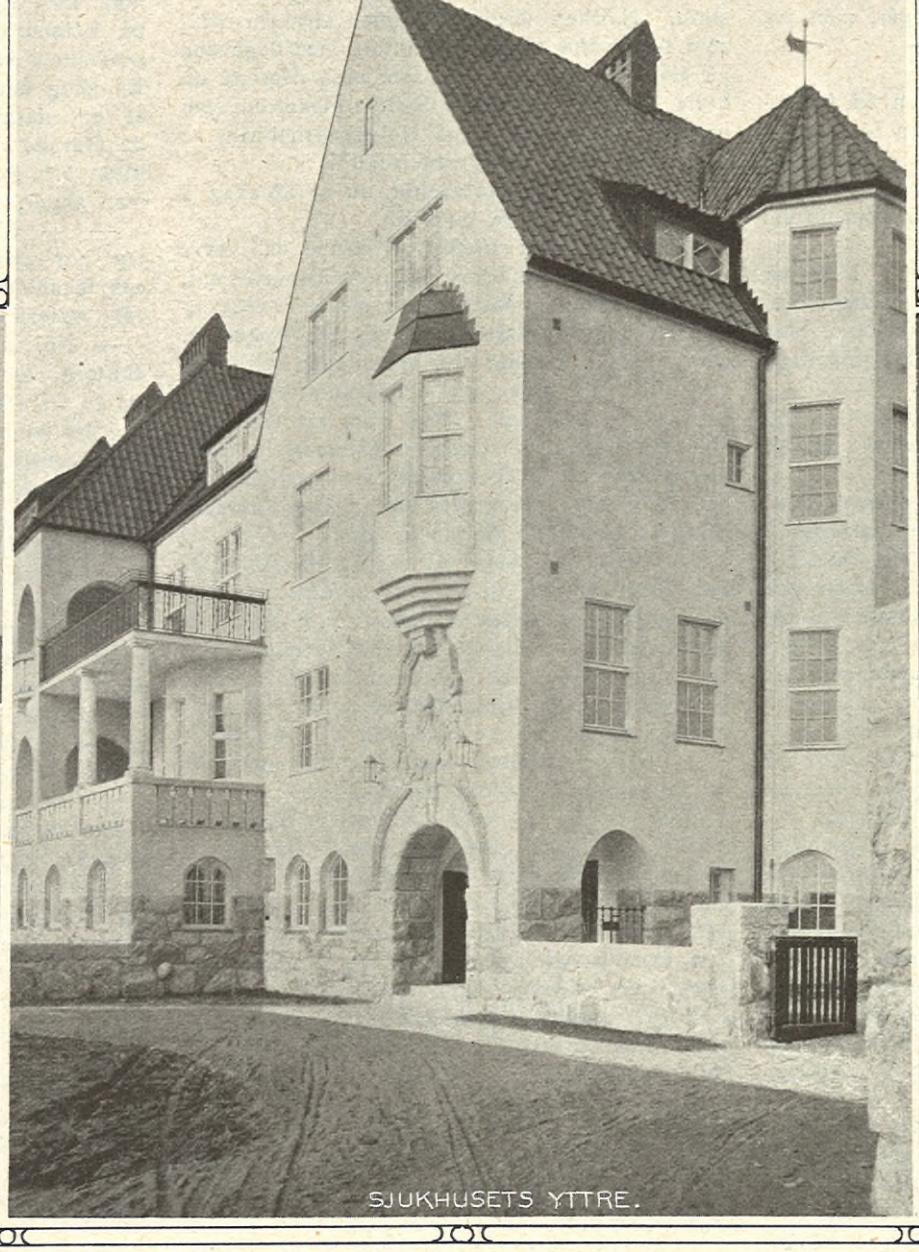

VÄNTRUM O. TRAPPUPPGÅNG

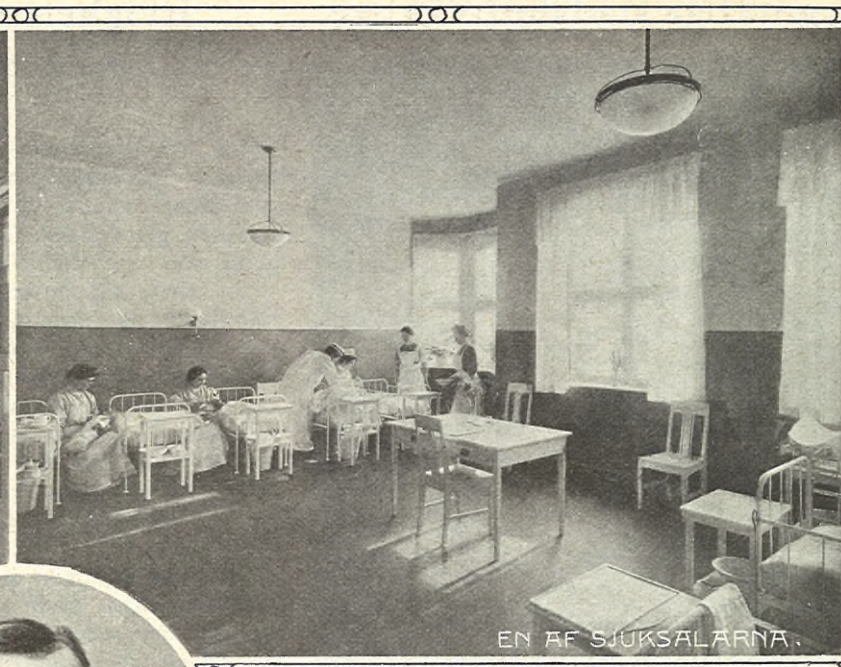
EN AF SJUKSALARNA.

ÖFVERLÄKAREN Dr. HARALD ERNBERG.

Vården af späda barn erbjuder fortfarande stora svårigheter trots en stigande upplysning och en utvecklad hygien, den uppkomna sjukdomen kan mången gång bero på att den lille icke får sin näring nog regelbundet eller också att han får den i för stor mängd — andra orsaker att förtiga.

Det är då som den noggranna sjukvården påkallas och ett speciellt barnsjukhus bör finnas, dit de små patienterna kunna sändas för att få en rationell behandling, i hvarje detalj lämpad för den späda organismen.

Det Sachska barnsjukhuset tror sig med skäl kunna motsvara mycket höga fordringar på barnsjukvård.

Sjuksalarna äro ljusa och hemtrefliga, lagom stora, så att endast ett begränsadt antal patienter får finnas i hvarje sal. All inredning är solid, sängar och sängkläder af utmärkt beskaffenhet, och små badkar af emaljeradt järn jämte ledningar för varmvatten finnas i sjukrummen, så att badningen kan försiggå där.

För mathållningen är också sörjdt med noggrann omtanke. Till sjukhuset hör nämligen ett mjölkkök, och där tillredes och behandlas mjölken på alla de olika sätt, som den dietiska behandlingen kräfver. Vidare finnas inom sjukhuset ett antal ammor, hvilkas mjölk får komma de små patienterna till godo.

Att luft och sol finnas i öfverflöd säger sig självt, då man betänker det fria, friska läge sjukhuset fått. Men det är ej nog med att sjuksalarna genomströmmas af det bakteriedödande himmelsljuset och de rensande luftströmmarne från skogar och vattendrag. Under den varma och vackra årstiden föras barnen ut på sjukhusets terrasser — det finnes fyra sådana — hvarest de komma direkt under påverkan af den stora ljuskällan och de milda vindarne.

Sjukhuset består sig med en relativt stor personal, hvartill kommer att unga kvinnor, som önska utbilda sig i barnsjukvård, mottagas där utan lön, hvarför sköterskorna städse kunna påräkna assistenter i arbetet. 54 patienter kunna på en gång finna plats. Barn intill en ålder af c:a 6 år emottages, dock i främsta rummet barn under 2 år.

Sjukhuset är ett af Stockholms stads sjukhus, men patienter från andra kommuner kunna äfven intagas. Af medellösa föräldrar kräfves ingen afgift hvaremot andra få erlägga 1 krona om dagen — i enskildt rum högre afgift.

Som anstaltens öfverläkare fungerar med. dr Harald Ernberg, en på barnsjukdomarnas område erkänd specialist och som personlighet synnerligen sympatisk och tillmötesgående.

Som våra läsare finna af ofvanstående skisserade redogörelse är det Sachska barnsjukhuset en mönsteranstalt, och samhället står i tacksamhetsskuld till de varmhjärtade gifvarne för den storartade gåfvan, som otvifvelaktigt kommer att fylla ett länge kändt behof inom vårt sjukvårdsväsen.

Beträffande våra illustrationer från sjukhuset må endast påpekas att den afbildade reliefen återger den plaquett i silfver, som donatorerna vid sjukhusets invigning öfverlämnade som tacksamhetsgärd till professor O. Medin för hans nitiska arbete vid grundandet af barnsjukhuset. Plaquetten är utförd hos juvelerare Hallberg efter ritning af sjukhusets arkitekt, herr Ivar Tengbom.

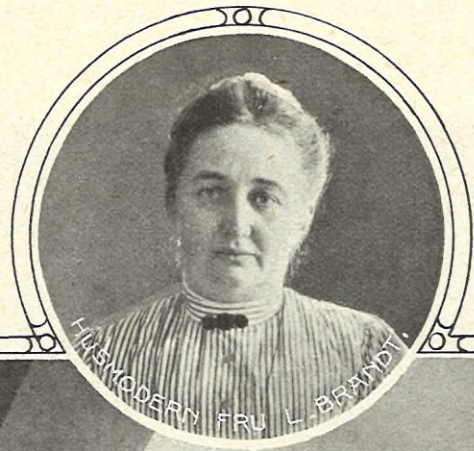
HUSKODERN FRU L. BRANDT.

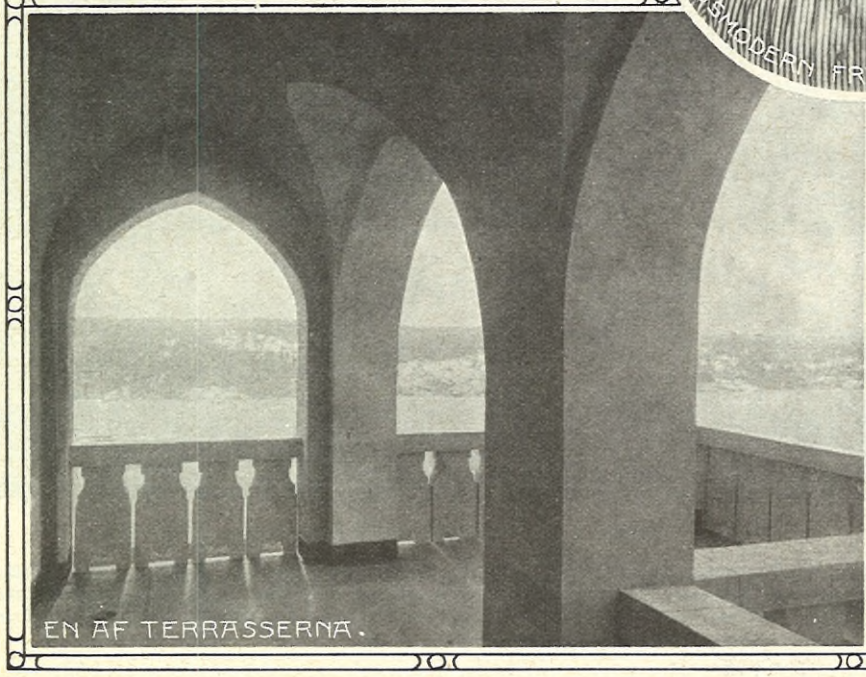
EN AF TERRASSERNA.

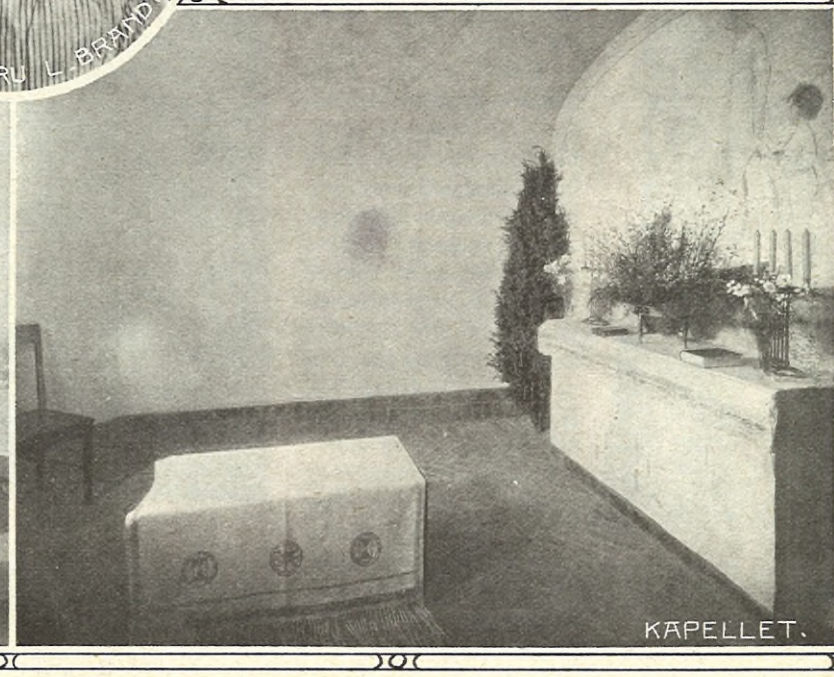
KAPELLET.

Kvinnliga stadsfullmäktige.

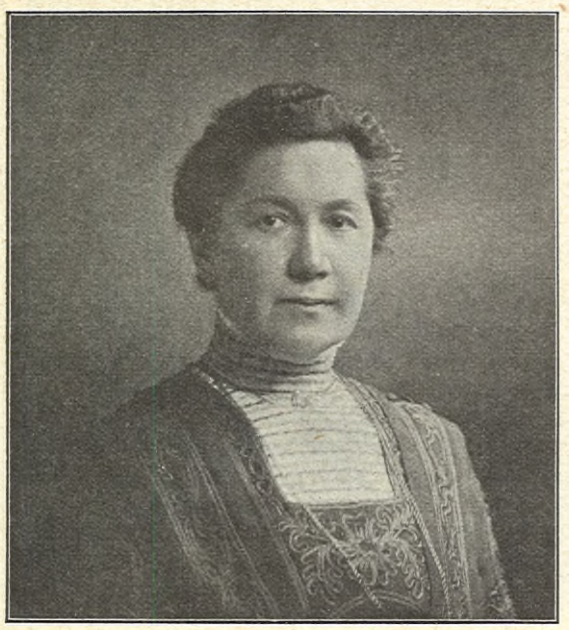

FRU EMILIA BROOMÉ.

VALET till stadsfullmäktige inom hufvudstadens fjärde valkrets bragte, som väntadt var, fru Emilia Broomé till en plast vid det kommunala rådsbordet.

Fru Broomés lugna, kloka personlighet, med dess juridiska läggning kommer att bli ett förmånligt tillskott af kraft bland vår stads styresmän. Hon besitter stor sakkunskap, är därjämte en skolad talarinna och så har hon förmågan att låta saken gå före personen. Hon kommer kanske inte att se de frågor, som föreligga till afgörande, så mycket ur kvinnosynpunkt, men hon kommer att se dem ur rättvisans och det blir ju realiter detsamma.

Sedan flera år är hon C. S. A:s byråföreståndarinna och ägnar sig uteslutande åt socialt arbete.

Fröken Anna Lindhagen, som blifvit vald i tredje kretsen, är särskildt intresserad af de humanitära frågorna. Hon vill arbeta för bostadsbristens afhjälpande, hvilket hon anser skall ske genom att staden bygger själf och billigt samt genom kostnadsfri bostadsförmedling. I fattigvårdshänseende vill hon frånskilja åldringar, sjuka och sådana som oförskylldt råkat i nöd från dem, som genom eget förvållande blifvit utblottade, och den hjälp man lämnar åt de förstnämnda kategorierna borde icke betraktas som fattigvård i nu gängse mening. För omhändertagandet af barn och ogifta mödrar är hon likaledes varmt intresserad. Äfven nykterheten faller inom hennes speciella intresseram, och hon vill bl. a. ha strängare restriktiva bestämmelser inom Göteborgssystemet. Slutligen står Stockholms förskönning som en af hennes viktigaste programpunkter. Hon vill i största möjliga mån skona den naturliga växtligheten, främja koloniträdgårdar och arbeta för en större arkitektonisk enhetlighet mellan byggnader, som ligga nära hvarandra. Af det Östbergska stadshuset är hon en varm anhängare.

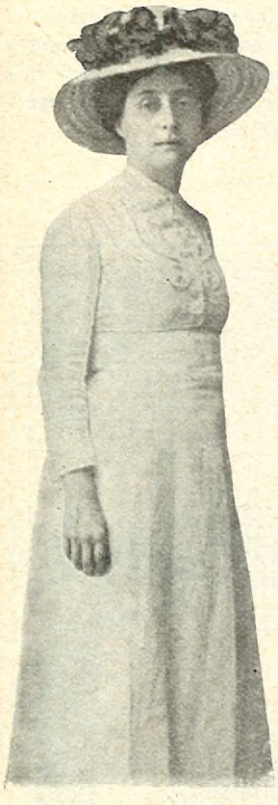

FRÖKEN ANNA LINDHAGEN.

Evighetsmaskinen.

Novellett af **Birger Sjödin.**

(Forts.)

... Och därefter: skräddarn, snickarn, skomakarn. När skräddarn sytt tusen rockar, kommer rösten: nu har du bestyrt nog! Och när snickarn gjort tusen bord, skomakaren pliggat tusen skor. — Alla — hvar och en i sin stad!

Nu sätter sig Petter i sängen, hans skugga står hvass mot tapeten:

— Men du, säger han, hvad ska du, Petter, svara, när rösten dånar utanför den här gluggen — han spretar med tummen åt fönstret. Inte kan du begära, att den ska säga: nu har du ätit dina tre mål mat hvar dag och haft sextio kronor om året af stärbhuset så länge, att jag anser du har bestyrt nog. Hvad ska du då svara?

Han skakar fingret mot skuggans näsa, tycks upphetsadt glad öfver att kunna lägga på den mer än den reder sig med. Och liksom sönderbrusten af förtviflan ramlar skuggan ner bakom sängkarmen.

Petter stirrar in i händerna:

— Det är inte godt bestyra, när man ingenting har att bestyra med.

Nej, då är det inte godt, säger grosshandlarn, och hans haka hänger tung af misströstan öfver Petter.

Det var fredagskväll.

Petter hade gått sin vanliga tur till granngården, nu stod han bland de hoppande gatpojkarna utanför tidningens depeschfönster.

Det var en enda flammande hvit låga. Och inne i lågan hängde en svart bild. Men inte just något helt kunde man få af den. Än tyckte man, att den föreställde en humla, som fastnat i ett spindelnät, än en jättemygga, som med en garnhärfva kring benen stelnat under sitt dansande.

Petter såg, tills det sved i ögonen, det blef bara gröt inne i hufvudet.

Någon slog honom på axeln:

— Jaså, du ser på maskinen du med?

Det var Figge, nygrosshandlarns dräng, blå om kindkotorna och för öfrigt som en tegelsten i ansiktet.

— Inte ser jag nån maskin.

Petter höll sig litet på afstånd, munnen blef rynkig af misstänksamhet.

— Å fanken — har du inte ögon som ser rätt fram, karl!

Figge högg honom i axeln, dref honom med välvillig hårdhet mot rutan.

— D'är en maskin, som flyger i luften, sir du, det där är en karl som sitter i och styr — ja just han som är som dykar-Calle! Sen, förstår du, en knyck på den där — sir du inte vefven — det som står upp — — *där*, blindbock! och det bär rätt in i himmeln om det kniper!

Figge saxade med två fingrar efter fönsterbrädan, kastade dem i luften, lät dem explodera uppe vid stjärnorna efter en serie korkuppdragningar med tungan.

Petter kände sig svag i knäna af dessa smällar, dessa svängninger och hårda grepp vid axeln. Men han stirrade alltjämt på maskin, tyckte sig nu nästan fatta allt helt klart.

— Läs det där, sade han och pekade ut en hög grofva bokstäfver ofvanför taflan.

Figge blåste ärligt näsan klar, tycktes ej begära bättre än att få stå där i höstblåsten och vara Petter till tjänst. Och med ögon som pinade sig till det yttersta, läste han enkelt och med rund trovärdighet kring hvar stafvelse:

Flygnytt.

Efter en del krångel med motorn lyckades i går den berömde a-a-a-vi-a-a-tikern (här var det ett styggt namn med z, som måste hoppas öfver) *stiga till en betydande höjd och var inom en kort stund försvunnen ... h-hm in ... i himmeln.*

Figge drog armen flera gånger öfver mun, tegelstenen djupnade betänkligt i färgen, men så sade han:

— Hör du, Petter — en sån maskin skulle du göra dig, lite bräder och jox är väl ingen konst, hade jag själf tid bara, så! Djäflar anamma — en dag, då man får se Petter Ohlsson komma i luften!!

Han såg på Petter, som om denne varit en staty med krans och vackert kring pannan. Så högg han i med en röst, som darrade af exaltation — tänk, luften hvit ... Petter som en ilande svart strimma igenom alltsammans! Han knuffade honom uppiggande i sidan med armbågen — tänk, alla människor, som inte

EN LYSANDE UPPSALABAL

var den stora, hvart femte år återkommande kårbal, som föregående lördag gafs i Uppsala universitets aula. 870 personer deltogo och glädjen och charmen, som präglade det hela, beskrifves af deltagare som något osedvanligt. Vår här meddelade bild, tagen af fotograf O. Östling, framställer aulan med de festligt dukade supéborden före balen.

vetat ett dyft, hvilket spring och hvilket hurrande! Han vindade med ögonen fram hela stans beundran, ställde i utsikt en äkta kanna full med guldfemmor — då skulle han väl inte glömma gamla vänner, hva? Nu var armbågen där och kittlade igen...

Petter kände hur det flög som en feber i tinningarna. Tusen tankar susade genom hufvudet. Men en af dem lösgjorde sig, satte sig fast och började lefva så intensivt i honom, att han tyckte kroppen kunde gå i smulor.

— Adjö, Figge, jag måste hem... ja adjö, Figge.

Han stack käpphufvudet i munnen, gaf sig iväg efter gatan som ett yrväder.

För första gången glömde han att ta af sig pjäxorna i farstun. Han sprang direkt in, bröstet var som ett dragspel, for bara ut och in, när han skulle tala med grosshandlarn.

— Nu grosshandlarn, nu, nu! Nu ska jag bestyra! Lite bräder och jox, bara — väl hopsatt förstås — och iväg in i himmeln med Petter Ohlsson!

Han for ihop på en stol.

Grosshandlarns ansikte blef som en ros:

Ändtligen, Petter, sade han, ändtligen!

Följande morgon gick Petter direkt ut i vedboden. Han sökte sig ned ända till botten af en stapel och fick tag i en planka. Han synade den, tog hyfveln och skrubbade af kanterna. Så smög han sig uppför trappan.

Han ställde afpassande en stol under hvar brädända, tog fyra grofva spikar ur verktygslådan och slog fast dem, så att de bildade en fyrkant.

Han drog sig långsamt tillbaka, hufvudet på sned, och hamnade slutligen på sängkanten.

— Det ser inte så dumt ut, grosshandlarn? sade han, och glädjen ryckte i skägget.

— Näää, svarade grosshandlarn med hufvudet på sned också han. Och bättre blir det väl, bara du riktigt får idén.

Det var som om grosshandlarns beröm genast gett Petter idén. Han krökte åt ståltråd, flere meter, slog en spik i hvar ytterkant af brädan och lindade tråd rundt om. Den lilla fyrkanten i midten fick också tråd, flera hvarf — hela brädan blef med ens ett krångligt maskineri. Petter kunde knappt tro sig själf.

— Bra det där, Petter, sade grosshandlarn på hans vädjande ögonkast. Nu är du riktigt på trallen.

Det myste kring Petters ögon, men liksom skamsen öfver allt beröm skyndade han sig:

— Jag tyckte det var några vingar och annat krucifix på maskin där i tidningsfönstret. Är det inte bäst jag går och tittar på den, tro?

— Jo gör det, du!

Petter tog ytterrocken af kroken.

— Hör du, sade grosshandlarn, nog kan du väl gå utan ytterrock. Lägg den öfver maskin — man får vara rädd om såna där saker — skynda dig hem nu!

Petter raskade iväg, stirrade vid tidningsfönstret, gaf sig tillbaka igen.

— Det var vingar och krucifix på den, grosshandlarn, pustade han.

— Sätt likadant på din du med, då!

Då slog Petter fyra nya spikar i brädan, två framför och två bakom den lilla fyrkanten. Så gjorde han ett par ramar af ståltråd, fäste en på hvar sida — och nu var alltsammans likt en fågel, som fallit till marken med utbredda, svedda vingar...

Petter ställde sig en dag nedanför grosshandlarn:

— Ja, nu har jag ordnat och ordnat, som grosshandlarn sett. Snart är det så mycket krucifix på maskin... Men hvad tror grosshandlarn: ska det inte behöfvas ett verk i den? något som tickar och går?

OLJEMÅLNING AF EDITH GRANSTRÖM PÅ "SVENSKA KONSTNÄRINNORS UTSTÄLLNING".

Fjällbjörk efter höststormen.

ALLENA, HÖGT på fjällets branter står du
i kamp mot ödemarkens alla fasor.
Din dräkt har stormen slitit ren i trasor,
och för dess anlopp knappast andrum får du.

Men med hvar fiber upp mot ljuset trår du,
där rymdens örnar sina vingar sträcka.
Här inga murar dina blickar stäcka:
Här öfver allt som lågt och smått är når du.

Väl dig, som slipper dalens kvalm och kvidan
och mänskomobbens tvefaldt heta brasor,
— som ej fått lärt dig ängslans bön och bidan!

Väl bita Frostens hundar dina hasor,
väl söker höstens storm ditt motstånd knäcka —
förmår dock ej din rot från klippan bräcka.

E. HEDBERG.

Han gjorde många små cirklar med pekfingret rundt innerhanden.

— Du sa en sak, Petter. Nå, låt höra!

— Hrrr... hrr!

Petter tittade under lugg på grosshandlarn, bad liksom på förhand om förlåtelse.

— Jo, tycker inte grosshandlarn, att jag kunde ta verket ur klockan där på väggen... klämma fast det duktigt inne i fyrkanten och... ja, jag har ju fått klockan af grosshandlarn, förstås??

Han gned förläget händerna, det var som om detta sista varit en stock, som man ohjälpligt måste snubbla öfver och skrapa näsan på.

Grosshandlarn var tyst en lång stund. Till sist sade han:

— Du har rätt, Petter. Då man bestyr får inte ens en klocka stå en till hinders. Tag verket, du!

Petter öppnade luckan till det åttkantiga träfodralet, skrufvade loss verket och bar det som en fågelunge till maskin. Han satte det duktigt fast mellan de fyra spikarna, men då stannade det.

Han ruckade och ruckade, men af sig själft gick verket ej.

När han såg upp, svettig af ifver och hjälplöshet, log grosshandlarn åt honom.

— Jo, du är en vacker maskinist du, Petter. Har du sett nån maskin, som går, bara man ställer sig och tittar på den? Nä, det ska skötas om och eldas och smörjas och vridas på kranar. Sitt du och rucka fjädern — ser du, då går det ju så det låter, bara!

— Visst, visst, sade Petter och kliade sig självförebrående. Hade jag inte grosshandlarn, vet jag då inte!

Nu satt han hvar dag grensle öfver maskin och ruckade fjädern. Rummet fylldes af ett dunkelt knick-knack, och då askluckan grinade med sina röda tänder och sprutade lågor utåt golfvet, tyckte han, att han flög på sin maskin tvärs igenom fradgande moln.

Men grosshandlarns ord om smörjning lämnade honom ej. Därför lade han fläskflott på ett tefat och hade tefatet bredvid maskin. Ståltrådarna gnedos och smordes — de glänste snart som spindelväf — spikarna reste sig med hufvuden blankare än fiskfjäll, urverkets kuggar och hjul voro som lindade med bomull...

En afton satt han så och smorde, när han spratt upp som för en eldgnista i ögonen.

Grosshandlarn var utsvälld af allvar:

— Det är nog godt och väl med den där smörjningen, Petter. Men har du tänkt på att du försyndar dig mot maten?

Petter tittade förskräckt åt fönsterkanten, det var som om han väntade att få se ett blymoln fullt af tordön hänga därutanför.

— Ja det är sant, det är sant.

Grosshandlarn förbarmade sig öfver honom:

— Gå ned till madam Boström, låna tjufem öre och köp särskild ornerning.

Petter tog nyckeln i handen, var helt lätt igen, när han gick utför trappan.

Madam Boström stod vid bordslådan och räknade för tjugonde gången i dag sina tre nysilfverskedar. Hon såg ut som en kräftsjuk, munnen hade fallit långt in i hufvudet. Vid bordet satt dottern, Hanna. Hon frös ständigt under sin blå axelschal, var alldeles knottrig på händerna och kinderna.

— Goddag, Hanna och m'am Boström. Grosshandlarn sa' åt mig att gå ned och låna tjufem öre.

Madam Boström lyfte litet på näsan:

— Ja hans grosshandlare! Ett, två... Hvad vill Petter med tjufem öre?

— Ja... jo... ja... Men lofva, Hanna och m'am Boström, att inte säga ett smack — ja grosshandlarn har sagt åt mig att vara försiktig!

Hanna lofvade ifrigt. Madam Boström blef skär i ansiktet — det susade hemlighet i rummet!

— Kom med upp, sade Petter.

De togo de tio trappstegen. När Petter satte nyckeln i dörren, rördes Hannas schaltofsar ej ett grand.

— Var så god!

Petter kände plötsligt sin storhet, växte ett par alnar, bugade tafatt och gjorde en konstberidargest med armen. Han ville hålla ett långt tal om maskinen, dess art och ändamål, men så bubblade det till i honom, han måste ta ett stort språng öfver allt han tänkt säga:

— Se där, se på vingarna! Nu ska det bara vara väf emellan, hvit tjock väf, jag tänker nästan sy ihop ett par skjorter — så sätter jag mig så här, rör fjädern — hör ni? — och sen jag nu fått ordentlig smörja så... Ja, sen är det som om jag tänkte, att Vår herre ville göra resten.

Madam Boström stod tyst, visste ej hvad hon skulle tänka — maskinen såg så krånglig ut. Hanna frös under sin blå schal.

(Forts.)

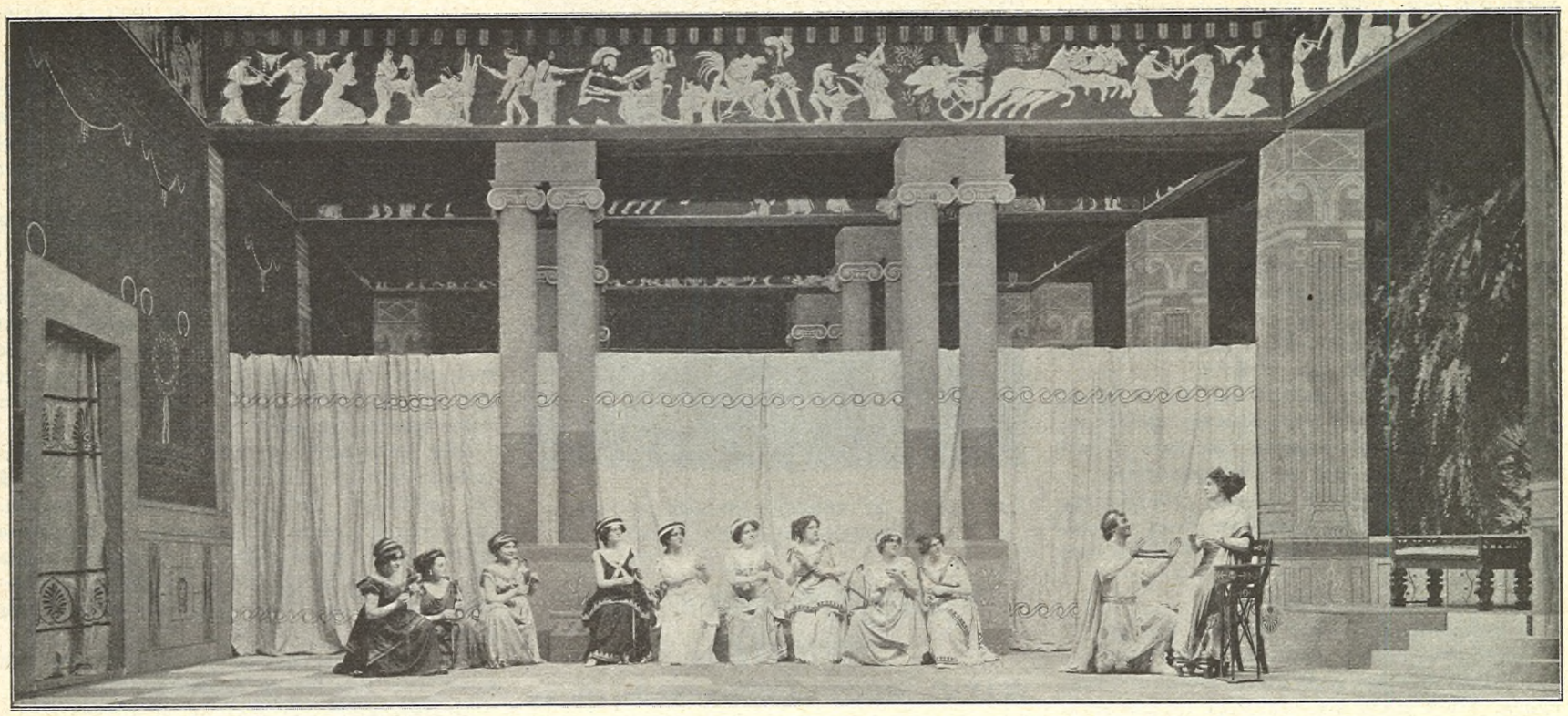

"TELEMAKS FRIARFÄRD" PÅ KUNGL. TEATERN. SCEN UR ANDRA AKTEN. LÄNGST TILL HÖGER TELEMAK (HR STOCKMAN) OCH HELENA (FRU LIVA JÄRNEFELT). JÆGERS ATELIER FOTO.

Från scenen och estraden.

JULES LEMAITRE och Maurice Donnay förfoga öfver ett par pennor, på hvilka man ställer stora fordringar. Därför motsågs också deras klassiska komedi "Telemaks friarfärd" med största spänning. Det skulle vara något muntert i "Sköna Helenas" stil, sades det. Och det är möjligt att det franska originalet äger kvickhet, som kan underhålla genom sex akter i dryga fyra timmar, men säkert är att den inte tålt vid vårt sträfva klimat, utan falnat ned till en mycket tam lustighet, som delvis framkallar gäspningar.

Telemak reser i sin fader Odyssevs sällskap för att hos Helena och Menelaus träffa sin utkorade brud prinsessan Nausikaa, hvilket också sker. Men i stället för att upptändas af kärlek till henne, blir han eld och lågor för Helena, hvilket för resten må vara honom ursäktadt, då Kgl. teatern har den oförsiktigheten att skicka en så vacker Helena i hans väg. Emellertid är Ledas dotter den här gången mycket mera moralisk än hennes belackare låta påskina, ty genom list får hon Telemak tillbaka till Nausikaa och sedan gör Pallas Athene eller någon annan mytologisk gudomlighet det öfriga.

De tre första akterna fyllas af en ganska munter handling och den antika idyllen äger grace och esprit. Men komediens senare hälft skänker ett enbart tröttsamt intryck, som icke ens den brusande hafsstormen vid Messeniska viken förmår friska upp.

Musiken af Claude Terrasse företer en ansenlig samling melodiprof, som tyckas ha kraftiga rötter i fransk, tysk och italiensk buffamusik, men vegetationen blir i alla fall tämligen mager.

Komponisten har påtagligen äfven studerat de offenbackska partituren, utan att dock lyckats utlura hemligheten med fader Jacques strålande och skrattande konst. Offenbach ägde en högt utvecklad stil- och formkänsla, han genomförde sina motiv med osviklig följdriktighet och han hade en musikalisk humor, med hvilken han i sina bästa verk skapat melodier af visserligen ganska respektlös hållning, men hvilkas kvickhet är obestridlig. Bredvid honom verkar Claude Terrasse som en pygmé.

Utförandet af den musikaliska komedien tillfredsställer däremot alla rimliga fordringar, ty man måste taga i betraktande att våra operaartister här befinna sig på ett för dem alldeles nytt område — taldialogens. Den humoristiske och sympatiske Odyssevs hade i hr Wallgren en god framställare, hr Stockman var en liffull och skön Telemak, fru Lizell en tjusande Penelope, hr Stiebel verkligt rolig som Menelaus — en blandning af fåraktighet och knipslug lustighet, — fru Järnefelt en strålande Helena o. s. v.

Uppsättningen företedde en ögonfägnande prakt och baletten med badintermezzot och apelsinkastningen framtrollade en intagande idyll af forngrekisk lifsglädje och naivitet.

KONSERTSÅNGERSKAN FRU MAIKKI JÄRNEFELT.

*

I slutet af denna månad kommer den finska konsertsångerskan fru Maikki Järnefelt att konsertera härstädes. Hennes sångliga talang, särskildt på romansens område, torde vara i lifligt minne hos vår publik från hennes föregående uppträdanden, hvarför hennes besök nu otvifvelaktigt blir en intresseväckande händelse i vårt musiklif.

ARIEL.

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för maj månad lyder:

Staden eller villasamhället?

Ett kapitel om stadsvåningen eller förstadsvillan, deras företräden och nackdelar samt ett svar på frågan: hvilken af de båda erbjuder de bästa förutsättningarna för ett lyckligt familjelif?

Detta ämne är minst lika aktuellt som kvinnlig rösträttspolitik eller hvilken annan som helst af dagens brännande frågor, ty i närvarande stund täfla stad och land skarpare än någonsin om samhällsmedlemmarnes gunst. Vi äro öfvertygade att inom vår läsekrets finnas många, som sitta inne med kloka och intresserande synpunkter i frågan och ha lust att göra en utredning. — Täflinglingsskrifter, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling,* samt åtföljda af *författarens fullständiga namn och adress,* måste vara inlämnade till redaktionen af Idun *senast den 31 mars 1911.* För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns majnummer.

Stockholm den 1 mars 1911.

Redaktionen af Idun.

Hafre-Gryn och **Hafre-Mjöl**

Gyllenhamar

Gif barn den bästa näring och de växa upp till friska människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förbli friska till sena ålderdomen.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 19—25 MARS 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; lefverpastej; ägg; mjölk; kaffe eller te med tunnrån. Middag: Currysoppa; marinerad hafstunga med tomatsås och potatis; potatistårta.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; stekt sill med grädde och lök samt potatis; kaffe eller te. Middag: Pudding af kött med risgryn; nyponsoppa med vispad grädde och skorpor.

TISDAG: Frukost: Smörgåsbord; ägg; fattiga riddare med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ugnstekt refbensspjäll med potatis; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kallt refbensspjäll (rester från tisdag) med lingon och potatisbullar; mjölk; kaffe eller te. Middag: Rotpuré med rostadt bröd; kromgädda med smör, pepparrot och potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett med fiskstufning (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålssoppa med frikadeller; mannagrynskaka med saftsås.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; gratin på sill; kaffe eller te. Middag: Dillkött på får med potatis; rabarberkräm med mjölk.

LÖRDAG: (Marie bebådelsedag.) Frukost: Smörgåsbord; à la daube på fisk och hummer med skarpsås; mjölk; kaffe eller te med käx. Middag: Sparrispuré; oxfilé med legymer; gräddvafflor med sylt.

RECEPT:

Lefverpastej (f. 10 pers.). 3 hg. kalflefver, 55 gr. kalfkött, 55 gr. späck eller 1 liten burk tryffel, 2 ägg, $1^1/_4$ dcl. grädde, $^1/_2$ dcl. stötta skorpor, 3 tsk. ansjovissås, $^1/_2$ msk. salt, $^1/_4$ tsk. hvitpeppar, 1 knifsudd muskott, 1 tsk. socker, $^1/_4$ tsk. stötta nejlikor.

Till formen: $1^1/_2$ hg. späck.

Beredning: Lefvern sköljes och får ligga i vatten $^1/_4$ tim. De stötta skorporna läggas i grädden uppvispad med äggen och få stå att svälla. Köttet skäres i bitar, lefvern torkas och drifves tillika med köttet 4 ggr. genom köttkvarnen, stötes därefter i stenmortel med trästöt och passeras genom sikt. Späcket eller tryffeln skäres i fina tärningar. Skorpblandningen nedröres teskedsvis i färsen, hvarefter späcket eller tryffeln nedröras tillika med ansjovissåsen och kryddorna.

En bleckform beklädes med tunnt skurna späckskifvor, färsen lägges däri och får koka med tätt slutet lock omkr. 2 tim. i vattenbad. Pastejen uppstjälpes efter $^1/_2$ tim., skäres då den kallnat i tunna skifvor och serveras till smörgåsbordet.

Currysoppa (f. 6 pers.). 1 rotselleri, 2 morötter, 2 lit. buljong, 1 msk. smör (20 gr.), $1^1/_2$ msk. mjöl, 2 äggulor, curry efter smak, salt, kajennpeppar, 2 dcl. risgryn, vatten, salt.

Beredning: Rotsellerien och morötterna ansas på vanligt sätt, skäras i fina strimlor och kokas mjuka i buljongen, som därefter silas. Rotsakerna läggas i soppskålen. Smör och mjöl sammanfräsas, buljongen påspädes litet i sänder och soppan får koka i 10 min. hvarefter den afredes med äggulorna och får sjuda, men ej koka. Soppan afsmakas med currypulver och kryddorna. Risgrynen skållas i hett vatten, påsättas i kokande, saltadt vatten och få koka tills de äro mjuka, upphällas i durkslag, spolas med varmt vatten, få afrinna och uppläggas på karott samt serveras till soppan.

Marinerad hafstunga (f. 6 pers.). $1^1/_2$ kg. hafstunga, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 msk. fint hackad portugisisk lök, 4 msk. god matolja, saften af $^1/_2$ citron, 2 msk. hvetemjöl.

Frityrdeg: 75 gr. mjöl, 1 dcl. ljumt vatten, 1 knifsudd salt, 1 litet ägg, 10 gr. smör, skiradt.

Till kokning: $^1/_2$ kg. flottyr.

Beredning: Fisken rensas, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den skäres längs efter i fyra filéer med en spetsig knif. Skinnet bortskäres nätt, så att filéerna ej skadas, hvarefter dessa sköljas, torkas och ingnidas med salt och ättika. Fiskfiléerna läggas på ett flatt fat, öfverhällas med en blandning af löken, matoljan och citronsaften och få ligga 1 tim., hvarunder de vändas en gång.

Till frityrdegen torkas mjölet väl och siktas i ett fat, det ljumma vattnet tillsättes litet i sänder jämte saltet, äggulan och det skirade, men afsvalnade smöret, hvarefter degen arbetas, tills den blir glansig. Strax innan den skall användas, nedskäres den till hårdt skum slagna ägghvitan.

Flottyren upphettas i en tackjärnspanna. Filéerna torkas väl, öfverströs med mjölet, doppas i frityrdegen och få koka i flottyren, tills de få ljusbrun färg, då de uppläggas på gråpapper att afrinna.

De beströs med litet fint salt, uppläggas på servett, garneras med citronskifvor och små kokta potatisar.

Serveras med tomat- eller remouladesås.

Stekt sill med grädde och lök (f. 6 pers.). 3 salta sillar, 3 msk. smör (60 gr.), 4 dcl. tjck grädde, 1 portug. lök, 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Sillen urtages och vattenlägges omkr. 12 tim. Därefter upptages den, skinnet afdrages, hvarefter den fläkes, ryggbenet jämte alla småbenen borttagas och sillen inklappas i en duk. Smöret brynes i en tackjärnspanna, sillhalfvorna iläggas och stekas vackert gulbruna på båda sidor, hvarefter grädden påhälles och sillen får sakta steka med tätt slutet lock omkr. 10 min. Löken skalas, skäres i tunna skifvor och brynes väl i smöret. Härtill användes en särskild panna. Sillen upplägges på serveringsfatet, såsen hälles öfver, och anrättningen garneras med den brynta löken.

Fattiga riddare (f. 6 pers.). 2 ägg, 2 dcl. hvetemjöl, 3 dcl. mjölk, $^1/_2$ msk. socker, $^1/_2$ msk. salt, 1 16-öres hvetebröd (eller 12 2-öres mandelbröd), 3 dcl. mjölk (att doppa brödet i).

Till stekning: 5 msk. smör (1 hg.).

Beredning: Ägg, mjöl och litet mjölk vispas väl tillsammans, därpå tillsättes resten af mjölken jämte saltet och sockret, hvarefter blandningen får stå och svälla. Brödet skäres i ungefär 1 cm. tjocka skifvor. De doppas först i mjölk och därpå i smeten. Smöret brynes i en tackjärnspanna, brödskifvorna nedläggas däri och stekas vackert gulbruna. Serveras med sylt.

Rotpuré (f. 6 pers.). 1 liten kålrot, 1 morot, 1 palsternacka, 1 selleri, 1 liten purjolök, $1^1/_2$ l vatten, 1 l. efterbuljong, 1 msk. smör (20 gr.), $1^1/_2$ msk. mjöl, $^1/_2$ msk. salt, hvitpeppar efter smak, 2 äggulor, 1 dcl. grädde.

Beredning: Rötterna ansas på vanligt sätt, skäras i små bitar och påsättas i kallt vatten, att koka mjuka, då de passeras. Smör och mjöl sammanfräsas, purén och den heta buljongen tillsättas och soppan får koka 10 min., hvarefter den afsmakas. Äggulorna och grädden vispas i soppskålen, och soppan tillslås under kraftig vispning. Den serveras med rostadt bröd.

Oxfilé med legymer (f. 6 pers.). 1,2 kg. oxfilé, $1^1/_2$ hg späck, 3 msk. smör (60 gr.). $^1/_2$ tsk. salt, $^1/_4$ tsk. hvitpeppar, 5 dcl. brun buljong.

Sås: Köttjus, 1 msk. mondamin, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: Filén putsas, senor och hinnor borttagas och köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, hvarefter det späckas i täta rader med späcket skuret i fina strimlor. Smöret brynes i en långpanna, filén iläggas och brynes hastigt ofvanpå spisen. Köttet kryddas samt spädes med den kokande buljongen, litet i sänder, insättes därefter i het ugn och får steka omkr. 30 min., under det den öfveröses hvar tionde minut. Oxfilén upptages, skäres i tunna skifvor och hopläggas åter, så att den behåller sin form, upplägges på varmt serveringsfat och garneras med persilja. Köttjusen silas och skummas, samt afredes med mondaminmjölet utrördt i litet kallt vatten. Såsen får därefter koka, under rörning i 5 min., afsmakas med kryddorna. Köttet serveras med legymer, såsom ärter, morötter, gröna bönor och blomkål.

Gräddvafflor (f. 6 pers.). 5 dcl. hvetemjöl ($2^1/_2$ hg.), 6 msk. kallt vatten, 8 dcl. tjock, söt eller sur grädde, 1 dcl. smält smör (1 hg.).

Till våffeljärnet: 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Mjölet siktas i ett fat och vattnet samt 3 dcl. af grädden tillsättes litet i sänder under rörning. Sist nedröres varsamt resten af grädden, slagen till hårdt skum, samt det skirade smöret. Våffeljärnet upphettas långsamt, gnides väl med hvitt papper och penslas med smöret, som smältes i vattenbad. Järnet smörjes endast till de första våfflorna. Våfflorna afputsas kring kanterna, uppläggas på glasskål och serveras med sylt.

NKS SPECIAL

Damkängor
af prima Chevreaux à Kr. **14.75**
af prima Boxkalf à Kr. **13.75**

AKTIEBOLAGET
NORDISKA KOMPANIET,
STUREPLAN. REGERINGSGATAN.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 11.

LOGOGRYF.

Liten, obetydlig nog jag är,
Men, fast ringa, har jag nog mitt värde.
Utan mig sig stode slätt de lärde
Eller skulle ha ett stort besvär

Och jag villig är att alla tjäna,
Såväl skalden, då han hänförd diktar,
Som förälskad yngling, då han biktar
Sina ömma känslor för den väna.

Finna mig du kan i kojan ringa.
Plats jag också har i kungens borg.
Ofta nog jag hjälpt att göra sorg.
Men hur ofta ock att glädje bringa!

Nu på sistone jag viktig blifvit,
Ty jag, obetydlige, har gifvit
Namn på någonting, som man har skrifvit,
Och som visst har ganska omtyckt blifvit.

Småorden:

När du först gör din entré
Huru kan du väl dig te?
Och hvad är som du bör ha
Strax för att må riktigt bra?
För att ila fram så brådt
Säg hvad fisken väl har fått?
När du stugan färdig byggt
För att få det riktigt tryggt,
Sätter du väl upp — ja hvad?
Hur är den om pengar bad?
Medeltida svältkonstnär
Hvad ur bär man pressa plär.
En tonsättare — jag tror
Att han uti Danmark bor.
Krydda mycket stark och gul,

Joh. Lundström & C:o A.-B.

KUNGL. HOFLEVERANTÖR.

PRIMA ANTHRACIT

HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER

RIKS.			ALLM.
4 27	Skeppsbron 18	22 88	
22 20	Strandvägen 17	60 19	
20 12	Norr Mälarstrand 22	61 98	
74 47	Söder Mälarstrand	30 60	

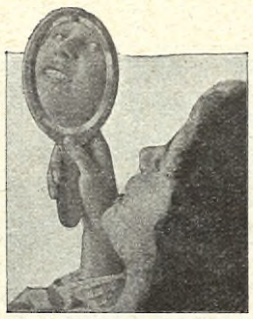

Edert utseende är mycket beroende af tänderna. Dessa konserveras fullständigt vid bruk af

Oxygenol-Munvatten.

Detta verkar mekaniskt renande och antiseptiskt samt borttager absolut elak lukt.

Vid köp af kaffe bör Ni begära

SULTAN-KAFFE,

som är af öfverlägsen arom och styrka.

I hvarje hem

bör användas

Maccaroni!

Är en kraftig, närande och välsmakande rätt, som ersätter potatis.

Köp Schweizer-Siden!

Begär prof på våra **nyheter** för **våren** och **sommaren** till **klädningar** och **blusar: Foulards, Voile, Crêpe de Chine, Chinés cachemire, Eolienne, Mousseline** 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört, äfvensom **broderade blusar** och **klädningar** i **batist, ylle, lärft** och **siden.**

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt** till **privatpersoner, porto-** och **tullfritt** till bostaden.

Schweizer & C:o, Luzern S 3 (Schweiz)

Sidentygs-Export — Kungl. Hoflev.

AXA

HAFREGRYN
HAFREMJÖL

På grund af den raska och stadigt stigande omsättningen äro AXA Hafregryn och Hafremjöl alltid färska. Paketerna blifva icke liggande i butikerna någon längre tid.

45 öre för 1/1 kg., 25 öre för 1/2 kg. paket.

Barnen taga lätt Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxérmarmelad på grund af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. Finnes å alla apotek.

Och hvad du nog fick i jul.
Hur'dant är väl fläsket mest?
Och hvad kan vår snälle häst
Göra, när han uppskrämd är?
Växt i vattnet växa plär.
Hur är den som aldrig ljuger?
Nämn en jägare, som duger
Att på jakt i mörkret gå
För att jaga odjur små.
Gud som lät sin pipa ljuda
Nymferna till dans att bjuda.
Tvenne namn från gamla tider.
Farkost öfver böljan glider.
Mannen se'n som kommenderar
Och ett berg som exploderar.

Birgitta.

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 1 april 1911. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 11.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en silfverbägare eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 7.

EN GÅTA.

Roma — Amor.

Vid den företagna granskningen af insända lösningar ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen: Första priset: Fru Gerda Medberg, Östersund. Andra priset: Fru Flensburg, Malmö.

TIDSFÖRDRIF.

ARITMOGRYF.

	1	2	3	4					
		1		9		13		5	
1	1	12	9	15	11	10	1	1	9
		9		13		15		2	
2	9	15	13	1	2	4	16	1	2
		11		2		14		8	
3	13	10	15	4	14	3	2	9	3
		1		16		2		6	
4	5	1	2	1	8	9	6	7	3
		9		2		3		3	

Siffrorna skola utbytas mot bokstäfver, hvarvid följande ord erhållas: 1) en ekonomisk inrättning, 2) åstadkommer ofta split mellan anförvanter, 3) motsvaras ej alltid af verkligheten, 4) stannar, om den är stark, länge i den ätandes mun.

Hux Flux.

OMKASTNINGSUPPGIFT.

Dumnog = på lifvets solsida,
Giftrot = är den fattiges kost,
Tekistan = öppet för alla,
Sonja = kan den som har friskt humör,
Ulfvar = sagodjur,
I-en-vindal = ur tjänsten,
Nansy = färgskiftning,
Kattdans = i masurkan,
Kisa = namn,
Ivan = är den som tror alla om godt,
Tygla = ett litet obehagligt djur,
Nagel = för gistna byttor,
En-snäll-rotta = för musikern,
Dansa bra = dans,
Diket = påbud,
Krusa-garn = duger som prick,
Tingsal = tygsort,
I-krans = skär i öronen,
Lekatten = hos vissa insekter,
Skola = brukar lockar i regnväder.

Omkasta bokstäfverna i ofvanstående ord, så att nya sådana erhållas, och äro dessa rätt funna bilda deras begynnelsebokstäfver en sentens.

Herta.

CHARAD.

För kort tid sedan jag en dag
Helt plötsligt en god vän fick skåda;
»Mitt första! gamle vän!» sa' jag.
Han gjorde det, och snart vi båda
Oss slagit ned invid ett bord,
Och hvar sin tuting — det är gifvet!
»Mitt andra» — var hans första ord
(Han älskade adversativet) —
»Det är rätt många år se'n nu,
Då sist vi träffade hvarandra;
Du har väl redan hunnit, du,
Rätt långt på ärans bana vandra?»
»Aja, min bror,» jag svarade,
»Jag flera grader re'n passeradt;
Tills jag mitt tredje gör, kanske
Jag till mitt hela avanceradt.»
»Tills du mitt tredje gör? Nej hå!!
Om du vill hastigt bli mitt hela,
Så anmäl dig i Par Bricole,
Där blir du det — det skall ej fela,
Och innan du mitt tredje gör,
Är du minst vice guvernör!» —

Henry L.

BLOMSTER-GÅTA.

Af 3 a, 1 b, 1 c, 1 h, 4 i, 1 j, 5 l, 2 n, 1 o, 2 r, 4 s, 1 y bildas namnen på 6 olika blommande trädgårdsväxter Men förutom de här omnämnda bokstäfverna ingå i dessa namn äfven 6 här uteslutna sådana (en bokstaf i hvardera af dem) och rätt ordnade gifva dessa bokstäfver namnet på en 7:de blomma.

Flora.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 10.

FYRKANTEN: Motala, Oregon, tekaka, Agaton, lokota, ananas

SAMMANSKJUTNINGSARITMOGRY-Avignon, 2) Malacka, 3) Ravenna.

BOKSTAFSGÅTAN: Eskilstuna, klent, te.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Gösta R—t. En mycket skral dikt, icke värd papperet på hvilket den är skrifven.

Sigrid. Vi kunna ju säga att poemen i sin dilettantism äro nätta. Men att befordra dem till trycksvärtan vore för stor ära.

Ernst Jotson. Vi bedja eder på det enträgnaste om förskoning från edra poesier, vare sig ni sjunger om occidenten eller orienten.

S. C. Tack, men förrådet flödar öfver bräddarna.

Convallaria. Om ni är ett snille eller en duktig talang, kan ni skrifva edra manuskript på karduspapper och vi skola ändå läsa dem med nöje, men är ni en klåpare och om edra opus än präntades i skönskrift på veläng af finaste sort, så bli de i alla fall papperskorgens offer.

R. L. Afböjes.

—rs. Lämpar sig bäst för en boktryckeritidning. Våra »smala spalter» maskinsättas och tidningen tryckes i snällpress.

Th. W. Eder dikt liknar vissa vackra ansikten, som ingenting säga betraktaren.

Zadrik. Ett mycket svagt poem.

Florence. Hvad skall sådant kludderi tjäna till? Har ni då inte den minsta självkritik?

A. S. »Den kände etsaren» kan bespara sig besväret.

Mrs B. Mycket obetydligt, eller hvad säger ni själf i edra uppriktiga ögonblick?

Greta. Vi ha godt om barnhistorier och kunna inte använda er, som hör till de svagare.

Vera Alm. »Hvarför skall den ena människan tillfoga den andra ett sådant lidande?» frågar er hjältinna, då hon gifvit korgen åt disponenten med det välformade hufvudet. Vi fråga oss ofta detsamma, nu senast när vi stoppade både disponenten och fröken i korgen

Hans J. Inte så illa i form, men dock ej så fullgånget att vi kunna trycka det.

»En Frödingsentusiast». Ni hedrar nog skaldens minne vackrast genom tystnad.

C. F. För obetydligt åtminstone för Idun.

Gustaf Jämteson. Medelmåttigt.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»Lawe» 3 kr. pr gång. »Våren 1911», 2 kr. pr gång. Likvid i postanvisning.

Broderade Klädningar

med äkta Schweizer-Broderi.

Broderade klädningar i Batist, Voile, Linne, Shantung, Pongée, Tyll, Chiffon, Crêpe de Chine fr. **Kr. 12: 50.**

Broderade blusar i Batist, Nansouc, Linne, Ylle, Chachemire, Japonais, Crêpe de Chine fr. **Kr. 6: —.**

Tull- och portofritt till Eder bostad. Begär prof och modebilder.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz),

Broderi- och Sidentygs-Export.

En blomsterväns erfarenhet om Koro.

"Som det förut af mig rekvirerade Koro gjort *en rent af underbar verkan,* så beder jag Eder ytterligare omg. mot postförskott sända mig 3 burkar Koro.

Fru Anna Harlin".

Efterfråga Koro i närmaste blomster- eller kemikaliehandel! Finnes detta gödningsämne ej på lager och vill vederbörande ej skaffa detsamma expediera vi varan fraktfritt mot insändande af 50 öre pr ask. **Tekn. Fabr. Savona, Hudiksvall.**

Frisk

och ren andedräkt

erhålles, om man använder **Läkeroltabletten,** som smakar godt och genast gifver lindring för förkylning i hals och luftrör. Säljes å Apoteken och hos de flesta handlande à 30 öre pr ask.

F. Ahlgrens Tekn. Fabrik, Gefle.

Grundad 1885.

"Vegetaria"-Kaffe af finaste råg, rostadt och malet, till billigaste pris. Rob. Norman, Linnég. 20, Göteborg. Tel. 10192.

Laurenti Komet-cacao ytterst delikat

Hvad är Kefir?

Kefir är en genom jäsning af komjölk framställd produkt. På grund af sitt höga värde som närings- och dietiskt medel har denna dryck ådragit sig vetenskapsmäns och läkares stora intresse. I Europa är Kefir sedan länge bekant, men man drar sig för den besvärliga beredningen af kefirkorn. Genom att använda Trainers kefirtabletter, som äro framställda af friska kefirkorn, undgås alla svårigheter. Trainers kefirtabl. fås på hvarje apotek eller direkt från undertecknad. Efterse namnet Trainer å hvarje ask, som åtföljes af bruksanvisning och prospekt från mig, och tillbakavisa efterapningar. Närmare upplysningar från Apotekare Victor Karlin, Stockholm C. a.

VEDKAMIN N:o 17 I TÄLJSTEN

Bästa kaminer för varaktighet. Behaglig värme och bränslebesparing. Ersätter fullständigt kakelugnen.

Olika storlekar finnas i lager. Begär pris.

HANDÖLS TÄLJSTENS & VATTENKR. A.-B.

Kontor o. lager: **BIRGERJARLSG. 33 - STOCKHOLM.**

Dräkter, Kappor, Öfverrockar

Kem. tvättas eller omfärgas

LUNDBY Skönfärgeri & Kem. Tvättanstalt, Göteborg

Sveriges förnämsta affär i sin bransch

Emottagningslokaler i Stockholm: *Greftureg. 24 C.* Rikst 10670. Allm. 21594. *Kungsgatan 22.* Allm Tel. 7847.

Man kan icke gärna undvara Stockamöllans

SKOTTKÄRROR

De vanliga stall- o. trädgårdskärrorna, ytterst solida, kostar 15 kr. *fraktfritt. Magasinskärror, Dragkärror, Hyfvelbänkar, Verktygsskaft* alltid på lager. Gör beställning medan saken är i hågkomst.

Stockamöllans Aktiebolag, Stockamöllan. Tel. 9.

Ferrin

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrifves af många läkare.

Apoteket Lejonet, Malmö.

Finnes äfven i form af

Tabletter.

Fås på apoteken.

Rikhaltiga variationer. Begär prisk.

Tidaholms Bruk, Tidaholm.

Kungl. Hofleverantör.

Försäljningsmagasin: Beridarebansgatan 27, STOCKHOLM.

Har Ni reda på

att kaffe är skadligt? Fråga Eder läkare! Drick därför hädanefter endast "KATHREINER", som rekommenderas af läkare och lärare.

Om Eder handlande icke för Kathreiner, så vänd Eder direkt till:

Kathreiners Maltkaffe-Fabrik i Göteborg.

"Det är fråga om Eder hälsa."

Nionde häftet

af **"Moster Emmas" väfbok,** antika, lättväfda mönster i fyra skaft (äfven användbara till broderi) för mattor, gardiner, möbeltyger. bonader m. m. Erh. mot 1 kr. 35 öre i postanv. från Moster Emma, Kneippbaden.

Kurser i metallarbeten gifvas under mars och april. Närmare meddelas pr telefon Vasa 1879.

Våra omtyckta dambindor, stickade, 4 dubbla à 4 kr. pr duss. *Stickaffären Hemflit, Hölö.* OBS.! Ändrad adress.

Fet-Sill.

Norsk, stor **Ister-Fetsill** säljes à kr. 18: — pr heltunna och kr. 5: 50 pr kvarttunna. **Kolja** à kr. 5: — pr kvarttunna, pr efterkraf.

Forsells Viktualieaffär, Göteborg.

Aberopa denna tidning vid beställning.

Handväfda Linneväfnader.

Duktyg o. **Servietter** i damast o. dräll, **Handdukar** alla slag, **Linnelärfter, Näsdukar** m. m. köpes bäst och billigast från

Gestriklands Linneväfveri, Gefle,

(f. d. Kungsäters Linneväfveri).

Priskurant gratis och franko.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen, Regeringsgatan 113, ing. E. Expeditionstid kl. 1—3 e. m. Rikstel. 4047. Personlig inställelse. Betyg böra medhafvas.

I större hushåll på landet finnes god plats ledig från 1:sta maj för hushållerska och husa. Endast verkligt skickliga, ordningsfulla och med sina sysslor fullt förtrogna personer, torde göra sig besvär. Obs.! Tvänne bildade flickor äga företräde. Svar med ref och betygsafskrifter under märke »Full kompetens», Tidningskontoret, Karlavägen 6, Sthlm.

HUSHÅLLERSKA. Ordentlig, kunnig uti enkel o. fin matlagning, syltning, inläggning o. slakt önskas 1 maj eller 1 juni till större familj å egendom ett par mil från Stockholm. Svar med betyg o. uppgift om referenser till »Godsägare», Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

EN bättre flicka, arbetsam och ordentlig, kunnig i städning, tvätt och strykning, får plats nu genast eller senare i tjänstemannafamilj med bildad flicka som kamrat. Anses som familjemedlem. Lön 20 kr. Svar med betygsafskrifter och fotografi till »Tjänstemannafamilj» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v b.

EN fullt pålitlig, duglig och barnkär flicka erhåller god plats den 1 eller 24 april i köpmansfamilj med tvänne barn (10—5 år). Bör vara kunnig i städning, tvätt och strykning, samt något sömnad. Svar med uppgift om ålder, lönepret., rek. och foto. sändes snarast till »F. A. 1911», Postkontoret, Södra vägen, Göteborg.

ENSAM JUNGFRU, snäll och pålitlig, kunnig i enklare matlagning och bakning, ej under 25 år, erhåller plats den 1 maj i liten familj i Trollhättan. Godt och vänligt hem utlofvas. Ingen göre sig besvär, som ej kan lämna verkligt goda rekommendationer. Svar med betyg och löneanspråk till »Pålitlig», Trollhättan p. r.

PLATS för enkel, barnkär, i sömnad kunnig, bättre flicka, villig att hjälpa till med barnens vård (intet barn under 3 år) och andra i hemmet förekommande göromål, finnes i familj i Göteborg. Kokerska och husa finnes. Svar till »Plikttrogen och barnkär», Göteborg I p. r.

BÄTTRE, frisk flicka, helst norrländska, önskas att läsa med tvenne flickor om 8—9 år och dessutom deltaga i inom hemmet förekommande göromål. Svar, inom 14 dagar, sändes jämte betyg, lönepret. och foto. till Fru Anna Klockhoff, adr. Burträsk.

UNG, anspråkslös bättre flicka erhåller plats den 24 april i officersfamilj för att biträda vid skötseln af 5 minderåriga barn i åldern 1/2—6 år. Sökanden bör framför allt vara barnkär. Svar till »Familjemedlem», Uppsala p. r.

HAR någon skolkökslärarinna lust att i vår starta hushållsskola tillsammans med slöjdlärarinna som tillika är gårdsägarinna. Ingen risk. Lön efter öfverenskommelse. Svar märkt »Driftig», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD, anspråkslös flicka får plats i prästgård på landet att jämte husmodern sköta ett hem för 2 personer utan jungfru. Svar till Fru A. Kjellberg, Birger Jarlsgatan 118 1 tr., Stockholm.

ANSPRÅKSLÖS, pålitlig, bättre flicka, helst öfver 25 år, arbetsam och kunnig i hvardagsmat och bakning samt villig deltaga i förekommande göromål, erhåller god plats 1 maj i yngre ingeniörsfam. (2 barn) i Värmland. Husa och barnjungfru finnas. Svar med uppgift om ålder, löneanspråk, betyg m. m. (helst äfven foto.) insändes till »Ingeniör G's», Iduns exp.

BILDAD, ordentlig och barnkär flicka, något kunnig i sömnad, erhåller plats i tjänstemannafamilj i södra Sverige (mindre stad) att biträda med skötseln af 2 späda barn. Foto. önskvärdt. Svar till »Ordning», Iduns exp., Stockholm.

RESPEKTABEL dam, kompetent i matlagning, med förmåga att sköta ett hem (mindre, vackert belägen herrgård) erhåller omg. plats. Foto. jämte uppgift om ålder, lönepret. m. m. samt betygsafskrifter till »Disponent C. G.», Tidan p. r.

Å större egendom, närheten af Halmstad, får hushållsvan, duglig flicka, kunnig i matlagning, bakning, husliga bestyr plats som hushållsfröken. Jungfru finnes. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

Afdelningssköterska

får plats den 1 juni å lasarettet i Falun, kir. afd. Lön 500 kr. och fritt vivre. Ansökan jämte betygsafskrifter, äfven skolbetyg, torde insändas till husmodern.

Lärarinna.

Vid Västernorrlands läns folkhögskola i Älsta (Medelpad) finnes plats ledig för lärarinna med undervisningsskyldighet i väfnad (enkel väfnad och konstväfnad) samt i några bokliga ämnen (helst anatomi samt enkel ookföring, välskrifning och om möjligt sång). Tjänstgöringstid maj—aug. (4 mån.). Lön 400 kr. Till skolans styrelse ställda ansökningar, åtföljda af betyg insändas före den 1 april till Rektor A. Nordgren, (adr. Fränsta), som också meddelar upplysningar.

Lärarinneplats

(ordinarie) i naturvetenskapl. ämnen finnes ledig från nästa läsår vid Anderslövs högre folkskola att sökas före d. 12 inst. april. Skolan torde de närmaste åren ombildas till komm. mellanskola. Läsning 34 1/2 veckor årligen. Lön 1,400 kr jämte bostad om 2 rum o. kök med bränsle samt 3 ålderstillägg å hvardera 200 kr. Förfrågningar om platsen besvaras av skolans föreståndare, fil. kand. K. Lindahl.

Sinnessjukvård

Några friska och ordentliga flickor öfver 20 år kunna få anställning som elever vid Uppsala Asyl. Villkor: 20 kr. i månaden jämte allting fritt utom beklädnad. Efter ett års fullgod tjänstgöring erhålles 28 kr. pr månad och allting fritt. Ansökningar åtföljda af frejde-, skol-, tjänstebetyg insändas till Asylläkaren, Uppsala.

En fullt kunnig och ordentlig kokerska

erhåller den 1 april förmånlig och väl aflönad plats hos Disponentfamilj vid bruk i södra Dalarne. Svar till »Disponentfamilj 1911», S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

Vid Sköfde Elementarläroverk

för flickor

önskas från och med nästa läsårs början en med högre kompetens utrustad lärarinna i biologi, fysik, kemi och matematik (lön och pensionsbidrag enligt lag) samt en s m å s k o l e l ä r a r i n n a (lön 900 kronor). Ansökningshandlingar jämte läkarebetyg böra före den 1 april 1911 insändas till

STYRELSEN.

Vid Simrishamns Samskola

är en lärarinnetjänst med undervisningsskyldighet i matematik, fysik och kemi på högre stadiet ledig till ansökan. Tjänsten tillträdes vid höstterminens början 1911. Lönen utgår efter kgl. kung. 29 okt. 1909. Ansökningar, ställda till skolstyrelsen, mottagas intill d. 1 inst. april.

Simrishamn den 3 mars 1911.

Chr. A. V. Dahlberg,
Skolstyrelsens ordf.

Vid Tranås 4-klassiga högre folkskola

är fr. o. m. nästkommande höstterminen 2:dra lär.-befattningen (kvinnlig) ledig. Undervisningsskyldighet: modersmålet, historia och geografi eller modersmålet, geografi och tyska eller engelska samt dessutom möjligen matematik eller biologi på lägsta stadiet. (Kurser i 4:de kl. = i realskolans 6:te kl.) Lön 1,700 kr. pr år. Ansökningstiden utgår 18 april.

STYRELSEN.

Adr. T r a n å s.

PLATSSÖKANDE

HUSLIG, arbetsam flicka, från godt hem, önskar plats som hjälp i hushållet, snarast möjligt. Svar till »Familjemedlem», Svenska Telegrambyråns Annonsafd., Helsingborg.

UNG flicka, som vistats i England o. Tyskland, och som till våren utexamineras från Högre lärarinneseminarium, önskar till hösten som guvernant medfölja svensk familj utrikes. Svar till »22 år», Nord. Annonsbyrån, Göteborg.

ENKEL, anspråkslös flicka önskar mot fritt vivre i ett godt hem lära ett hems skötande. Helst i Skåne. Svar till »L. A.», Helsingborg p. r

PLATS på kontor eller i fam. önskar ung, musikalisk, bättre flicka med jämnt och gladt lynne. Genomgått handelsinstitut och hushållsskola och är hemma i alla inomhus förefallande göromål jämte handarbeten och sömnad. Innehaft förtroendeplatser på affärskontor, hvarifrån goda rek. Svar emotses tacksamt af »Norrländska», Iduns exp. f. v. b.

UNG sörmländska önskar komma i god familj för att mot fritt vivre under husmoders ledning lära sig hushåll. Tacksam för svar märkt »Ordentligstadgad», Iduns exp. f. v. b.

SOM barnfröken önskar ung flicka plats på landet för större barn den 1 april. Svar till »1 april», Iduns exp.

LANDTBRUKARedOTTER som genomgått en 4 mån. hushållskurs i Katrineholms prakt. skolas högre afdelning önskar under bildad och erfaren husmoders ledning erhålla utbildning i alla till skötande af ett hushåll erforderliga göromål. Villig att deltaga i alla förefallande sysslor. Plats önskas till 1 maj. Svar till »Villig», Yxnanäs p. r.

EN enkel flicka önskar plats att förestå eller ensam sköta ett godt, stilla, bättre hem på landet där husmoder saknas. Betyg finnes från husmodersskola jämte förut innehafd plats. Mycket tacksam för svar till: »Landtflicka 27 år», Iduns exp., Stockholm.

EN bildad 24 års flicka önskar plats i godt hem, helst på landet, som husmoders hjälp och sällskap. Är van vid och intresserad af matlagning, husliga sysslor samt sömnad. På lön fästes mindre afseende än på ett godt bemötande. Svar till »God vilja», Helsingborg p. r.

ENSAM, 40-årig, gift kvinna, som har anlag för handel, irågar om det finnes någon som behöfver hjälp i affär (eller filial). Är äfven villig biträda med hushåll, har själf ett litet hem. Svar till »Ensam 1911», Hudiksvall p. r.

UNG, bildad flicka önskar plats i familj eller hos ensam dam som hjälp och sällskap. Är äfven villig biträda vid skrifgöromål och lämna hjälp vid läxläsning. Små pret., goda rek. Svar till »Hjälp i hemmet», Visby p. r.

UNG, bättre, musikalisk, barnkär flicka kunnig i sömnad och handarbeten önskar plats att gå frun tillhanda. Villig att hjälpa barn med läxläsning. Svar till »Våren 1911», Höganäs p. r.

EXAM. sjukgymnast med fina ref., och som förlidet år vistades i England önskar plats i familj; äfven villig att deltaga i husliga sysslor. Svar till »H. B. Flerårig praktik», Iduns exp.

UNG flicka som genomgått 8 kl. läroverk samt kurser i hushåll, konservering och trädgårdsskötsel, önskar plats som hjälp och sällskap. Musikalisk, glad. Svar till »Familjemedlem», Falu Tidningskontor, Falun.

UNG, bildad, glad och musikalisk flicka önskar plats som sällskap och lektris. Svar till »22 år», Falu Tidningskontor, Falun.

VAN kv. gymnast med bästa rekom. önskar anställning i familj eller å sanatorium. Svar »Flerårig praktik», Iduns exp.

EN troende 25-års flicka, som genomgått folkhögskola samt hushållskurs, söker plats från 1 maj på herrgård eller i bättre familj som husmoderns hjälp och sällskap. Någon lön önskas. Svar till »X. 25». Iduns exp. f. v. b.

MEDELALDERS, bättre flicka, kunnig i matlagning, önskar plats i godt hem. Svar till »I. A.», Landskrona p. r.

UNG flicka, som genomg. 8-klass. lärov. med goda bet. önskar plats att läsa med barn. Villig delt. i inomhus förek. görom. Svar till »18 år», Karlskrona p. r.

HUSHÅLLSFRÖKEN, duglig, kunnig i matlagning, bakning, alla husliga bestyr, söker plats i godt hem där jungfru finnes. Goda betyg. Svar »Villig—Arbetsam», Sv. Telegramb., Sthlm.

25-ÅRIG FLICKA önskar plats i bättre familj som husmoders hjälp mot lön. Är kunnig i enklare matlagning samt handarbete. Vänligt bemötande. Svar till »Pålitlig», Forshaga p. r.

Å Folkhögskola

eller annan skola sökes plats som väflärarinna. Betyg från Handarb. Vänner och Johanna Brunssons skola sändes på begäran. Svar till »Intresse», Iduns exp.

BILDAD TYSKA, 27 år gammal, som talar engelska o. något svenska, skicklig i finare klädsömnad och andra inom hus förekommande göromål samt sjukvård, önskar plats i fint hem som hjälp eller sällskap till stora barn. Prima ref. finnes. Svar till »Tyska 1:sta april», Iduns exp.

ENKEL gladlynt flicka önskar mot fritt vivre plats den 1 april i ett finare hem, där hon under vänlig husmoders ledning får deltaga i allt hvad till ett bättre hems skötande hör. Vill anses som familjemedlem. Svar till »Duglig värdinna», Iduns exp. f. v. b.

ELEMENTARBILDAD (8 klasser), musikalisk flicka af god familj önskar plats i bättre hem mot fritt vivre för att deltaga i husliga göromål. Obs.! Hjälp åt barn vid läxläsning och musiköfningar. Svar till »A. B.», Ystad p. r.

FÖRLOFVAD flicka önskar mot fritt vivre plats i bättre familj för att lära finare matlagning. Tacksam för svar till »Dalkulla», Allm. Tidningskontoret, Gust. Ad. torg, Sthlm.

En bättre flicka,

kunnig i matlagning, sömnad m. m. önskar plats i familj att gå frun tillh. med alla husl. göromål. Lön. Svar till Gumælii Annonsbyrå, Malmö, märkt »S. Ga.»

Väflärarinna,

tekniskt exam. med flerårig praktik, önskar plats. Svar till »Z. Intresserad 23 år», Iduns exp. f. v. b.

En elementarbildad, musikalisk flicka

söker plats, helst i Stockholm, i familj att undervisa i pianospelning och för öfrigt vara som sällskap och hjälp eller ock hos ensam dam. Svar till »H. H. 1911» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

INACKORDERING för sommaren eller helåret i prästgård i skogstrakt med hög och ren luft 1 1/4 mil från Tyringe. Tillfälle till deltagande i hushållet. 60 kr. pr månad. Svar till »Kyrkoherden», Röke.

BILDAD dam önskar hyra från 1 oktober, helst å Östermalm, Sthlm, ett ett omöbleradt rum med egen ingång samt garderob. Svar före den 28 mars märkt »Referenser», Iduns exp

REKREATIONSORT för vålartade skolgossar erbjudes i prästgård i Småland. Goda ref. lämnas och önskas. Närmare genom bref till »Prästgård å landet», Iduns exp.

WISINGSÖ. Hel inackordering under sommaren till moderat pris erhålles hos fröken G. Bergenstråhle, adr. Wisingsö.

Mellins Food
ger hälsa och kraft åt svaga, klena barn i alla åldrar.

HUSHÅLLSKURS. Unga flickor, som önska utbilda sig i matlagning, bakn. m. m., eller förberedelse till skolkökskurs, mottagas i bildad familj i naturskön trakt nära järnvägsstation. Svar till »Norra Skåne», Iduns exp.

EN flicka i konfirmationsåldern kan bli inackorderad på en större gård i södra Sverige där hon tillsammans med husets dotter och ett par kamrater kan blifva konfirmerad. Svar till »H. R.», Halmstad p. r.

Enskild konfirmationsundervisning

12:te sommarkursen, meddelas äfven instundande sommar i Arboga prästgård. Vidare meddelar Kontraktsprosten Strandberg, adr. Arboga.

God inackordering

önsk. f. medlåld. dam i stilla, vänl. hem i Vestergötl., ej långt fr. stad eller större station. Svar m. pris till »A.», Mariestad p. r.

Stjernfors Pensionat och Hvilohem,

utm. rekreationsort alla årstider. Ref. Stockh. Rt. 6812 — 11848, allm. 22187. Adr.: Kopparberg Rt. 36.

Vid det natursköna Jerfsö

erhålles utmärkt helinackordering å Dagmar Brolins pensionat. Godt bord. Billiga priser.

Konfirmationsundervisning

tillsammans med 2 egna döttrar kan erhållas för bättre, elementarbildade flickor inst. sommar mellan 15 juni och 10 aug. af N. M. Löwgren, kontraktsprost, adr. Marbäck, Aneby.

Dresden A. Nürnberger Strasse 52.

Familien-Pensionat für junge Mädchen
Beste schwedische Referenzen.

GRANINGE,

nytt hvilo- och rekreationshem,

öppnas den 1:sta nästa juni i mellersta Värmlands vackraste trakt en km. från Molkom station. Högt och fritt beläget vid stranden af en vacker sjö erbjuder det den fullständigaste ro och hvila, utmärkta bäddar och godt bord. Läkare och apotek finnas på platsen. Hemmet är försedt med alla nyare bekvämligheter, såsom värme- och vattenledning, elektrisk belysning, varmt bad och strandbad, hvarjämte innehafvarinnan, som i många år innehaft och förestått ett välrenomeradt gymnastikinstitut, meddelar gymnastik och massagebehandling. Hemmet som är öppet hela året om, mottager endast ett fåtal gäster (14 à 15 st.). Pens., beräknad efter månad, 6 à 7 kr. pr dag. Närmare meddelar Fru Laura Håkansson, född Palm, hvars adr. till 1:sta maj är K a r l s t a d, därefter Molkom.

Hotell Stora Rosenbad,

Stockholm, vid Rödbotorget. Öppet läge med utsikt åt Norrström o. Mälaren. Rum m. rikstel. fr. 2 kr. Spårväg invid hotellet. 3 min. fr. Centralstation. Frukost o. Supé serveras. Betjäning möter vid tåg och båtar.

Vördsamt *S. Andersson.*

Göteborgs Nya Husmoderskola

börjar i höst sin verksamhet.

Undervisningen omfattar: enklare och finare matlagning, bakning, servering, födoämneslära, hälsolära, linnesömnad, hushållsbokföring, och ledes af fackutbildade lärarinnor.

Extra kurser anordnas:

Under sylttiden 6-dagars *kurser i konservering* efter modernaste principer.

Demonstrationskurser 2 tim. i veckan under 3 veckor, och

Demonstrationskurser 1 kväll i veckan under 6 veckor omfattande särskildt frukost-, lunch- och supérätter.

Linnesömnadskurser 3 tim. i veckan under 6 veckor efter nyaste tidsbesparande metoder.

Förfrågningar besvaras och prospekt sändes på begäran. Adr.: Uppsala.

Elvira Friberg, Lärarinna vid Fackskolan för Huslig Ekonomi, Uppsala.

Hildegard Friberg, Utexaminerad från Fackskolan for Huslig Ekonomi, Uppsala.

Kvinnliga trädgårdselever!

Praktisk och teoretisk kurs i trädgårdsskötsel m. m. 15 april—15 okt. Fru Maja Johansson, utex. trädgårdslärarinna. Velända, Roslagsbro.

Sommarkurs i trädgårdsskötsel.

För 2 à 3 hurtiga unga flickor gifves tillfälle å större gård nära Helsingborg att under skicklig trädgårdsmästares ledning lära trädgårdsskötsel. Kulturer å såväl friland som bänkar och växthus. Fri undervisning, inackordering i familjen à 50 kr. pr mån. Tillfälle till härliga salta bad. Svar till Konsulinnan Elsa Aspegren, Pålstorps Gård pr Raus.

ÄRADE DAMER! Finnes någon bland eder, som vill hjälpa förhoppningsfull ung man med ett lån för idkande af studier? Till säkerhet lämnas lifförsäkring med premierna betalda en gång för alla. Svar till »Glädje af hjälpen», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

THULE
Marzipan
Dessert Konfekt
Teater-Konfekt
Finaste kvalité.

Tal- och skriföfningar i *tyska språket* gifvas af studentska och hennes syster, hvilka en tid vistats utomlands i och för språkets studium. Svar pr tel.: *Riks 134 99,* helst 10—11 f. m.; skriftligt till *"Fräulein"*, Barnhusg. 3.

Begär provhäfte!

IDUNS·KOKBOK

Iduns Kokbok utkommer i 15 häften à 30 öre.

Iduns Kokbok är modernast till innehåll, uppställning och utstyrsel.

Iduns Kokbok utgives av Elisabeth Östman, föreståndarinna för husmoderskolan i Stockholm.

Iduns Kokbok är vår generations kokbok för det borgerliga hemmet.

Iduns Kokbok finnes att tillgå i alla boklådor och hos Aktiebolaget Ljus, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen

aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 10 Sept.
Prospekt gen. *kapten J. Thulin, LUND.*

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Med. D:r E. Kleens

(ett-åriga) **kurs i Massage och Sjukgymnastik** (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. **N:r 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp.** Prospekt begäres städse under adress *Saltsjöbaden.*

Dr. Heims
Laxin-Konfekt
välsmakande Fruktbonbons
Idealiskt Afföringsmedel.
Erhålles å hvarje apothek. 1 Kr. per ask.
Generalagent: Kronans Droghandel, Göteborg.

Oatine är idealet af en ren, snöhvit o. varaktig **Crème.** Oatine aflägsnar reformar o. hudrodnad och rensar porerna från smuts. Vid rationellt bruk blir huden klar och vacker. Oatine puder, tvål o. balsam. Tillbakavisa dåliga efterapningar och mottag endast **Oatine** i hvit burk med grönt lock. The Oatine Co., London. Oatine finnes öfverallt samt hos **A. W. Nording,** Biblioteksgatan 11 och Drottninggatan 63, Sthlm.

Mot grått hår.

Fullt tillförlitligt oskadligt medel som återställer grått hår till dess ursprungliga färg. Endast i **Fanny Gelins Parfymmagasin, 5 Malmtorgsg., Sthlm.**

Vårda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd

Ziwertz' Extrait Vegetal

bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kongl. Hofl **Ziwertz' Eftr.,** Drottningg. 42, Arkaden, **Göteborg.** Återförsäljare rabatt.

Mélanogéne,

Oiquemare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader. Pris kr. 4.50. Endast i

Franska Parfymmagasinet,
21 Drottninggatan 21, Stockholm.

Risken att se barnen flintskalliga undvikes genom att använda

EAU DE QUININE

från *Ed. Pinaud,* 18 Place Vendôme, Paris.

OBS.! Hårarbeten. OBS.!

Stort sortiment af färdiga, välarbetade flätor, längd

45—50 cm. 55 cm. 60 cm. 65 cm.

Kr. 5.50—6 7—9 8—10 10—14

lockar, valkar, öfverhår, hårkrepp, hårfärg, förskönings medel, billigast.

Sigrid Gustafsons Parfymmagasin.
Birger Jarlsgatan 24.
Order till landsorten omg. portofritt.

Äkta Hårnät

bäst och billigast direkt från
Svenska Hårnätsimporten,
adr. **Stockholm Va.**
Stort prof mot 45 öre i frimärken

HOTELL BELLMAN,

Stockholms billigaste 1:a kl. fint möblerade rum från 1.50 till högre pris. 3 min. fr. centralen. **6 Klara Norra Kyrkogata.** Vaktmästare möter vid tåg.
Riks 91 88.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-

• AKTIEBOLAG •

— Etableradt i Stockholm 1880 —

1:a Anthracit

Hushållskol ▪ Cokes ▪ Briketter

Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36, 3 93. Rikstelefon 179, 66 10.

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 186 29. R. T. 30 91.

Lars Monténs

Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

»½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i min butik

N:r 29 S:t Paulsgatan.

Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. **Guldmedalj** i Stockholm 1897.

Tyringe Badanstalt & Sanatorium.

(Helsingborg—Hessleholms järnväg).

Fullständig fysikalisk-dietisk kurbehandling.
Specialité: Reumatiska åkommor samt nerv-, mag- och ämnesomsättningssjukdomar.
Högt och torrt läge i naturskön trakt af norra Skåne.
Öppet året om.
Läkare: **D:r O. Reimers.** Begär prospekt.
Post-, telegraf- och järnvägsstation **Tyringe.**

Vid Folkhögskolan å Lunnevad

börjar ny kurs den 5 maj

för unga kvinnor.

Undervisning i allmänbildande ämnen, historia, geografi, litteratur, samhällslära, naturlära, svenska språket, räkning, handarbete, konstväfnad. Gymnastik och sång. Mycket billig kurs. Mindre bemedlade kunna erhålla fri undervisning och stipendier.

Husmoderskurs juni—augusti för dem, som genomgått folkhögskola eller ha motsvarande utbildning. Ingen skolafgift.

Begär prospekt från skolans föreståndare, **H. Odhner,** adr. **Sjögestad.**

Örebro Husmoderskola,

Vasatorget 1,

börjar sin 10:de kurs den 23 aug. 1911. Undervisning meddelas i allt som hör till hushållet, äfven sömnad o. konservering. Prospekt g:m *Fru Alfh. Rystedt.*

EUCALYP

återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. *Garanteradt oskadligt.* Attest härå är utfärdad af Herr D:r Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.

Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.

Fås i alla välsorterade Parfym- o. Matrialaffärer. På platser där Eucalyp ännu icke finnes till salu hänvände man sig till **Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.**

Annonsera i Idun!

Fräkenpomada

är det enda, absolut säkra medlet att snabbt och utan obehag borttaga

Fräknar

Lefverfläckar och Solbränna

samt göra den fulaste hy hvit o. vacker.

Ofelbar verkan garanteras!

Fräkenpomada innehåller inga för hyn skadliga beståndsdelar. Många intyg och tacksamhetsbref från hela Skandinavien.

Pris 3 kr. pr burk.

Expedieras mot postförskott eller efterkraf.

Tekniska General-Depôten, Stockholm,
Adolf Fredriks Kyrkogata 13.

Kläck Kycklingar

med "Hönan", billigaste, mest lättskötta och tillförlitliga äggkl.-apparat för 20 ägg, fostermor. Kompl. 10.50 franko.

Importagenturen, Malmö 15.

Kaniner.

Utsökt fina rasdjur: Blå Beveren, Havanna, Black and tan samt Dansk lantkanin. *Elsa Wallmark,* **Haga, Stockholm 3.** Rikst. 115 20. A. T. 44 15.

Brunkebergs-Teatern.

Bästa programmen. Bästa lokalen.

Alltid och endast nyheter!

Öfvertyga Eder själf!

Stort urval

Glas- o. Porslinsserviser

från de enklaste till de mest eleganta.

Åkerholmska Bosättningsmagasinet,

Norrmalmstorg. - STOCKHOLM.

Javol förhindrar mjällbildning, underlättar friseringen, skonar och styrker håret och användes därför af flera hundra tusen familjer. Millioner flaskor Javol säljas årligen. Javol fås öfverallt — med eller utan fett — i flaskor å Kr. 5,50, 3,00 2,00.

JAVOL - Shampoingpulver
:: 15 öre pr paket. ::
Hufvudnederlag: M. Zadig, Malmö

För Engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad som har 35 års praktik i Eng. sjukans behandling.

De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar och ben, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stockar sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag. Blir ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit. Beskrif symptomerna. Sneda lemmar kunna bli återställda. Bref besvaras blott mot dubbelt porto.

OBS.! Tusentals intyg finnas.

Hanna Bengtsson, Malmö.
Regementsgatan 82.

Skönhetsfel.

Fräknar, lefverfläckar, finnar, fnassel o. d försvinna spårlöst på två dagar genom det radikala medlet **Iktyol** 2 kr.

Allt hår, ögonbryn, skägg erhåller en proper naturlig färg efter önskan från djupaste svart till ljusaste blondt med ***Nerolin.*** Giftfritt, fäller ej vid tvättning, smetar ej ifrån sig, lätt att använda, pris 2.50.

Lockhårvatten gör det motsträfvigaste hår mjukt och vackert lockigt, 1.75.

Missprydande hårväxt aflägsnas för alltid med ***Bartlos.*** Ögonblicklig verkan. ***Vårtor, liktornar, hård hud,*** födelsemärken aflägsnas, botas för alltid med Wegdamit, 75 öre.

Försändes diskret jämte bruksanvisning från Kem. Tekn. Nederlaget, E. Liljegren, Malmö 20.

Självförsörjande dam. En i gång varande hushållsskola med fasta spisgäster kan få öfvertagas nu i vår i framåtgående stad. Svar till "Reell spekulant", S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Mer och mer

öfvertygas den ärade allmänheten om att **Yvy-tvålen** är den förnämsta bland tvålar.

Yvy-tvålen säljes i hvarje väl sorterad affär.

Österlin & Ulrikssons Kem.-Tekn. Fabrik, Ystad.

För Balsäsongen!

Broderade, afpassade **Blusar och Klädningar** i Linne och Tyll, **Tyllschalar Blustyll och Bårder** i bomull, silke och metalltråd, samt hvitbroderier och guipurespetsar, i en mångfald olika mönster. Försäljning direkt till privatpersoner. Priskurant gratis. Profver mot 30 öre till porto.

Fabriken Spindeln, Uddebo.

Schweizerbroderier,

hvita tyger, spetsar och näsdukar, allt af finare kvalitéer till här förut okända priser. Modeller till olika underplagg utlånas. Profver till landsorten.

Schweizermagasinet, Norrtullsgatan 10 A, 3 tr., Stockholm. Riks 78.

Nyhet för småbarnen

FINGERLEKAR

för barnkammare, kindergarten och småskola, efter engelsk förebild af ***Ellen och Maria Moberg,*** föreståndarinnor för Fröbelinstitutet i Norrköping. ***Pris kr. 1.50.*** Rekvireras direkt från förlaget **Esping & Lundell, Norrköping.**

Lager af alla slags materialier för kindergarten i skola och hem. Begär priskurant.

På P. A. Norstedt & Söners förlag:

Tvätt och Strykning

jämte en kort redogörelse för tvättredskap och tvättmedel

av

Gertrud Bergström,

Lärarinna vid Johannes församlings skolkök.

Pris 75 öre.

Avsikten med boken har i första rummet varit att den skulle tjäna till ledning vid undervisningen i tvätt vid hushållsskolor och skolkök, men den torde kunna bli till nytta även ***för hemmen.*** Om den kunde, säger förf., förmå husmödrar att hemma utföra en hel del sådan tvätt, som man ofta nog tar för avgjort måste lämnas till kemisk tvättanstalt, skulle mången gång en stor inbesparing kunna genomföras.

Med detta nummer följa gratisbilagorna: Iduns Hjälpreda n:r 3 och Iduns Ungdomsb[illegible] n:r 3.

Wilhelmssons Boktr. A.-B. [illegible]thlm, 1911.